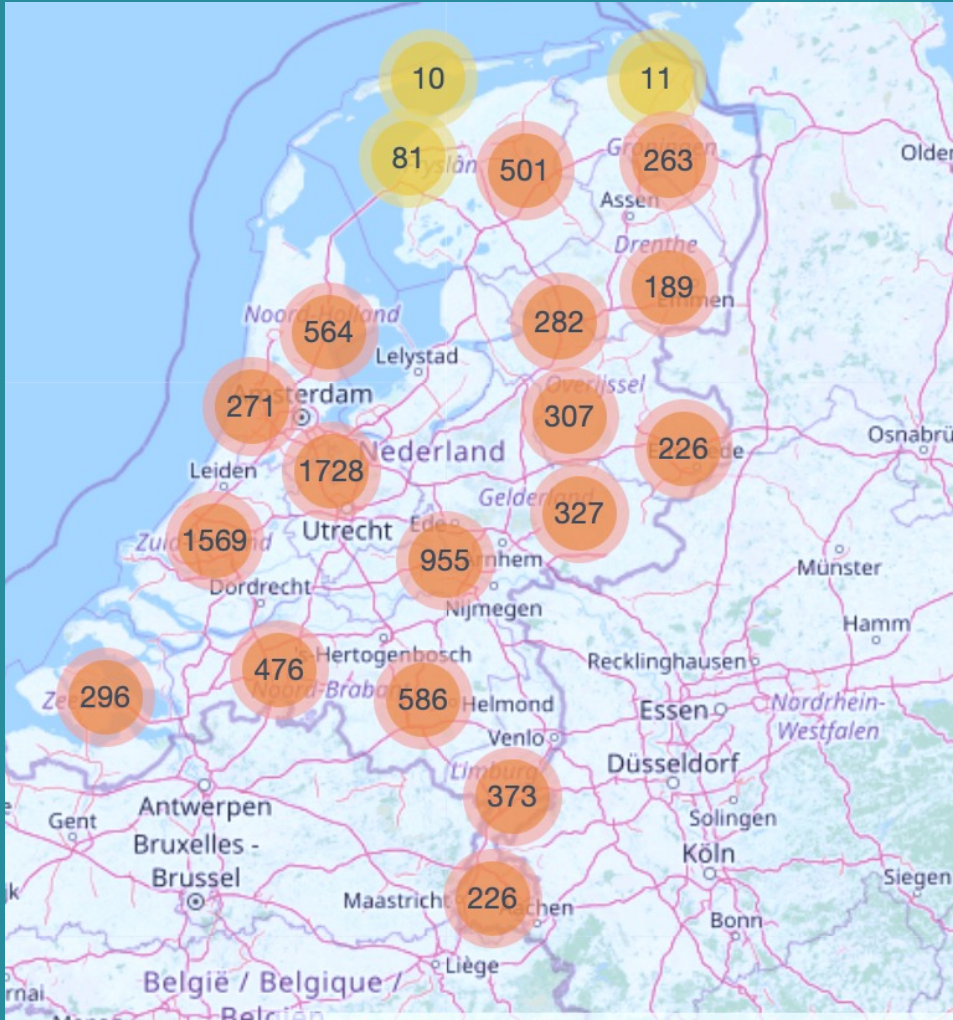

Meting stemlokalen

Gemeenteraadsverkiezingen 2022

Open State Foundation, 31 mei 2022

Inhoudsopgave

- [Introductie](#) [p. 3](#)
- [Samenvatting](#) [p. 4](#)
- [Onderzoeksfocus](#) [p. 5](#)
- [Datasets](#) [p. 6](#)
- [Verdeling data in staffels](#) [p. 7](#)
- [Overzicht Nederland](#) [p. 8](#)
- [Aantal stemlokalen in Nederland](#) [p. 9](#)
- [Gebouwfuncties](#) [p. 11](#)
- [Bijzondere stemlokalen](#) [p. 20](#)
- [Spreiding stemlokalen](#) [p. 28](#)
- [Openingsdagen](#) [p. 36](#)

Introductie

Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen op 14, 15 en 16 maart 2022 konden kiezers hun stem uitbrengen in 333 gemeenteraden en in totaal 8582 stemlokalen. Stemlokalen hebben een centrale rol bij elke verkiezing. Het krijgen van een volledig inzicht in het aantal, type en andere kenmerken van de stemlokalen is complex omdat de processen-verbaal alleen inzicht geeft in het aantal stembureaus.

Stembureaus en stemlokalen worden vaak met elkaar verward. Een stemlokaal betreft de locatie waar een of meer stembureaus zitting hebben en er wordt gesproken over een stembureau wanneer het gaat over een voor een verkiezing tijdelijk ingericht bestuursorgaan dat bestaat uit stembureauleden. Er kunnen dus meerdere stembureaus binnen een stemlokaal gevestigd zijn.

In dit rapport, opgesteld door de Open State Foundation, wordt de inzet van stemlokalen op kwantitatieve wijze weergegeven en geanalyseerd. Dit komt voort uit de behoefte vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om een precies inzicht te krijgen in het aantal stemlokalen en de kenmerken daarvan.

De resultaten van dit onderzoek gelden als nulmeting, zodat bij toekomstige verkiezingen dit onderzoek herhaald kan worden aan de hand van de onderzoeksopzet die binnen dit project is opgesteld. Over tijd kunnen stemlokaal-metingen tussen verkiezingen met elkaar worden vergeleken. De inzichten die aan de hand van deze meting ontstaan dienen de Tweede Kamer te informeren, en kunnen op termijn voor beleidsontwikkeling en evaluatie relevante ontwikkeling signaleren.

Samenvatting

Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen op 14, 15 en 16 maart 2022 konden kiezers hun stem uitbrengen in 333 gemeenten en in totaal 8582 stemlokalen. De gemeenten zijn opgedeeld in zes categorieën op basis van het aantal kiesgerechtigden. Elke onderzoeksvraag wordt beantwoordt voor het totaal van stemlokalen in Nederland, als voor de zes verschillende categorieën. Bijzonderheden per onderzoeksvraag/hoofdstuk zijn hieronder uitgelicht:

- Het gemiddeld aantal stemlokalen per gemeente is in categorie 6 – Rotterdam, Amsterdam en Den Haag - veruit het hoogst met 340 stemlokalen per gemeente. In categorie 1 is dit aantal 5,5.
- Stemlokalen zijn het vaakst gevestigd in een gebouw met een bijeenkomstfunctie. Voor categorieën 1 t/m 4 is dit het geval voor rond de 50% van de stemlokalen. Bij categorieën 5 en 6 is dit rond de 40%.
- In categorie 3 komen de meeste bijzondere stemlokalen voor, in totaal zijn hier 93 bijzondere stemlokalen. In categorie 6 komt dit het minste voor met 12 bijzondere stemlokalen. Mobiel stembureau en niet-open voor publiek zijn over het algemeen de meest voorkomende bijzondere stemlokalen.
- Op basis van grafiek 5.0 valt op te maken dat naarmate de bevolkingsdichtheid toeneemt de afstand tot het stemlokaal korter wordt en naarmate de bevolkingsdichtheid afneemt er grotere afstanden tot bepaalde stemlokalen zijn. De gemiddelde afstand tot een stemlokaal in Nederland is 398 meter, de mediane afstand is 310 meter.
- In totaal waren er tijdens de gemeenteraadsverkiezingen 16,3% van de stemlokalen alle drie de dagen open. Van de totaal aantal stemlokalen dat in Nederland op 14 maart open was, viel 3,0% buiten de standaardopeningstijden. In de drie grote gemeenten - Amsterdam, Rotterdam en Den Haag - die samen categorie 6 vormen, wijken de openingstijden het minst af, minder dan 1%.

1. Aantal stemlokalen

Hoeveel stemlokalen zijn er in totaal ingezet?

2. Gebouwfuncties

Wat zijn de oorspronkelijke gebouwfuncties van de stemlokalen?

3. Bijzondere stemlokalen

Hoe vaak komen de verschillende type bijzondere stemlokalen voor?

4. Stembureau spreiding

Wat kunnen we zeggen over de spreiding van de stemlokalen ten opzichte van het aantal inwoners?

5. Openingsdagen

Wat zijn de openingsdagen en-tijden van de stembureaus?

Onderzoeks- focus

Deze vijf vragen, en tevens hoofdstukken, vormen de rode draad van dit rapport.

De data en broncode van het onderzoek zijn te vinden op [GitHub](#).

Datasets

Waar is mijn stemlokaal

Voor het beantwoorden van de verschillende (deel)vragen over de stemlokalen maken we gebruik van de open dataset van [WaarIsMijnStemlokaal.nl](https://www.waarismijnstemlokaal.nl). Deze dataset bevat alle stemlokalen en specificaties. De informatie is dit jaar voor 81% aangeleverd door gemeenten, de overige 19% is aangevuld door Open State Foundation. De dataset is ook [terug te vinden op het dataplatform van Civity](#) en biedt de mogelijkheid om op velden te filteren en alleen bepaalde delen van de dataset te hergebruiken, zoals stemlokalen die alleen op maandag en/of dinsdag open zijn.

Kiesraad

Daarnaast is er gebruik gemaakt van de dataset van de Kiesraad. De Kiesraad publiceert na afloop van de verkiezingen de verkiezingsuitslagen. Door middel van het koppelen van de stembureau data van WaarIsMijnStemlokaal.nl aan de proces verbalen die beschikbaar worden gemaakt door de Kiesraad, is het mogelijk om te controleren of de data overeenkomt of dat er bijvoorbeeld locaties nog niet kloppen. Vervolgens kunnen de stemlokaal nummers uit EMLs aan WaarIsMijnStemlokaal.nl data worden gekoppeld, zodat de datasets aan elkaar kunnen worden verbonden.

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Het CBS biedt een grote hoeveelheid aan cijfers over de Nederlandse economie en samenleving. In de doorzoekbare database zijn ook regionale kerncijfers van gemeenten in Nederland terug te vinden. Voor de meting is gebruik gemaakt van de dataset van het CBS over het aantal kiesgerechtigden in Nederland. Deze is vervolgens verdeeld in verschillende staffels.

Categorie 1

0 tot 10.000

Categorie 2

10.000 tot 30.000

Categorie 3

30.000 tot 60.000

Categorie 4

60.000 tot 100.000

Categorie 5

100.000 tot 350.000

Categorie 6

Meer dan 350.000

Verdeling data in staffels

Het rapport is aan de hand van de bovenstaande onderzoeksvragen ingedeeld. Om te garanderen dat het rapport leesbaar en overzichtelijk blijft, zijn de resultaten van dit onderzoek gecategoriseerd per 'staffel' van het aantal kiesgerechtigden per gemeente. Deze indeling wordt onder andere het CBS en het ministerie BZK gebruikt en komt overeen met de staffels in art. 2g, tweede lid van de Tijdelijke wet verkiezingen Covid-19.

Gezamenlijk met dit rapport worden ook de achterliggende dataset en broncode gepubliceerd, deze kunnen worden geraadpleegd op [GitHub](#) voor inzicht in de stemlokalen per specifieke gemeente op. In de kolom links van deze tekst worden de zes categorieën uitgelicht.

De stemlokalen van de
gemeenteraadsverkiezingen 2022 in kaart.

Overzicht Nederland

333

Gemeenten

8582

Stemlokalen

13,6

Miljoen
kiesgerechtigden

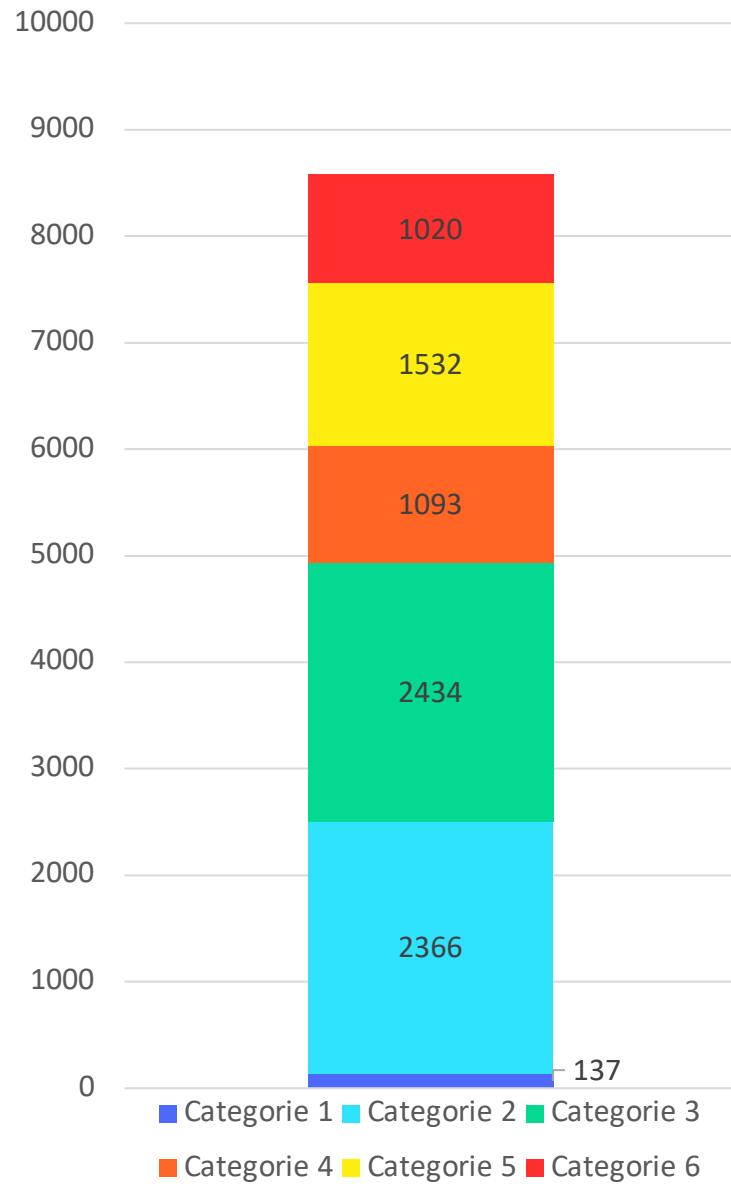
Aantal stemlokalen in Nederland

Dit gedeelte van het rapport geeft inzicht in het totaal aantal stemlokalen die zijn ingericht en ingezet voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022. In de 333 gemeenten zijn er in totaal 8582 stemlokalen ingezet.

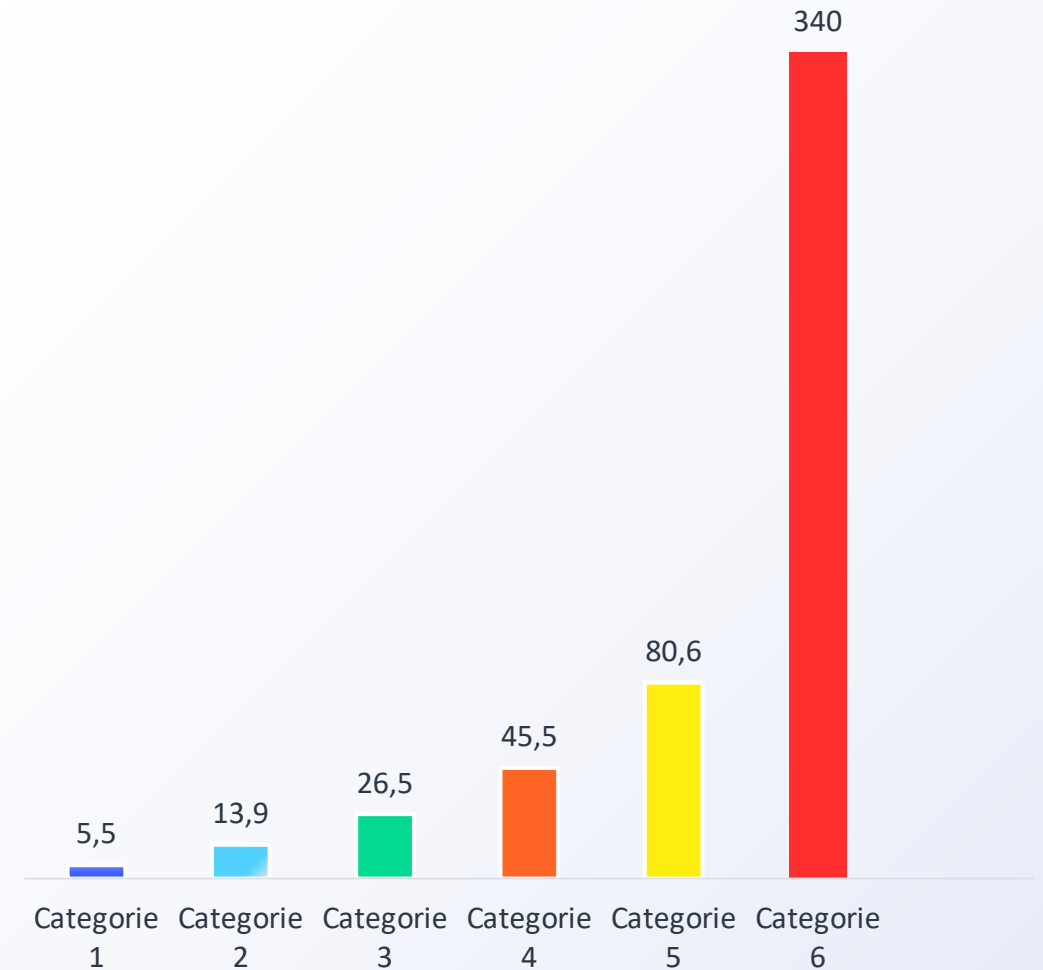
- In categorie 1 (0-10.000) waren dit er in totaal 137, verspreid over 25 gemeenten.
- In categorie 2 (10.000-30.000) waren dit er 2366, verdeeld over 170 gemeenten.
- In categorie 3 (30.000-60.000) 2434 stemlokalen verdeeld over 92 gemeenten.
- In categorie 4 (60.000-100.000) 1093 stemlokalen verspreid over 24 gemeenten.
- In categorie 5 (100.000-350.000) waren er 1532 stemlokalen verspreid over 19 gemeenten.
- In categorie 6 (350.000+ kiesgerechtigden) waren er 1020 stemlokalen in 3 gemeenten.

Als er gekeken wordt naar het gemiddelde aantal stemlokalen per gemeente, per staffel is er te zien dat het aantal stemlokalen toeneemt naarmate het aantal kiesgerechtigden in een gemeente stijgt: van gemiddeld 5,5 stemlokalen voor gemeenten met 0-10.000 kiesgerechtigden naar 340 voor gemeenten met 350.000+ kiesgerechtigden.

1.1 Totaal aantal stemlokalen per categorie

1.2 Gemiddeld aantal stemlokalen per gemeente per categorie

Gebouwfuncties

Stemlokalen hebben een tijdelijk karakter en worden in diverse locaties geplaatst zoals bijvoorbeeld in een schoolgebouw, het gemeentehuis of een winkel. Aan de hand van het Bouwbesluit 2012 heeft het Kadaster alle vastgoed gecategoriseerd in gebruiksfunctie. Door deze informatie te koppelen aan de locaties van de stemlokalen is het mogelijk te bepalen wat de oorspronkelijke gebouwfuncties zijn van de stemlokalen. Een gebouw kan één of meer gebouwfuncties bevatten. De percentages in onderstaande tekst en figuren tonen hoe vaak de gebruiksfunctie voorkomt ten opzichte van het totaal aantal gebruikte gebruiksfuncties (binnen een categorie).

De gebouwfuncties van alle in Nederland stemlokalen worden in figuur 2.0 weergegeven. Hierbij moet worden opgemerkt dat de gebruiksfuncties van bepaalde gebouwen gedateerd kunnen zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld drie stemlokalen getypeerd met een 'celfunctie' terwijl deze gebouwen deze gebruiksfunctie niet meer vervullen. Gebouwen met het gebruiksdoel 'bijeenkomst' komen het meest voor: 46%. Gebouwen met een sport (15%) of onderwijsfunctie (12%) worden ook veel gebruikt. Gebouwen met een logies-, winkel- en industrie functie komen het minst voor: bij elkaar hadden 5% van alle stemlokalen een van deze functies.

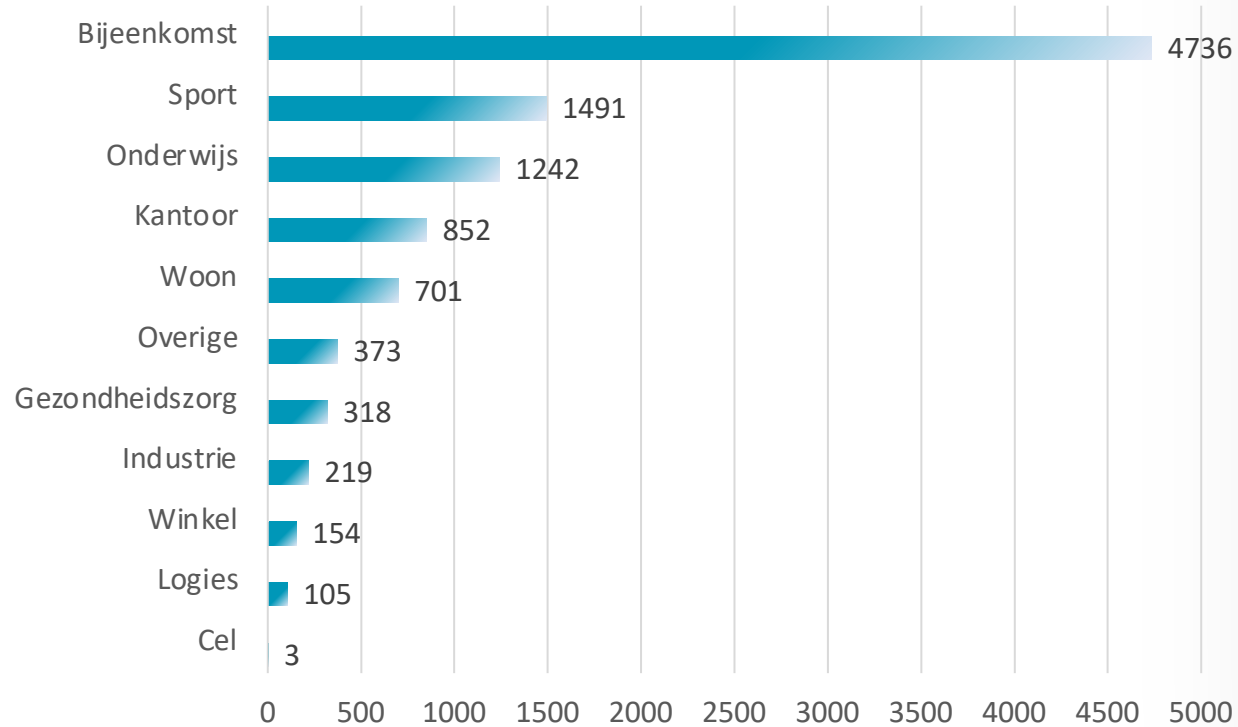
Als de gebruiksdoelen worden opgesplitst per categorie (figuur 2.1 t/m 2.6) dan valt op dat voor categorie 1 t/m 4 ongeveer dezelfde verhouding geldt. Echter, wanneer er wordt gekeken naar gemeenten met meer dan 100.000 kiesgerechtigden dan neemt het aantal gebouwen met een bijeenkomstfunctie af (categorie 5: 40%, categorie 6: 37%).

Definities van gebouwfuncties

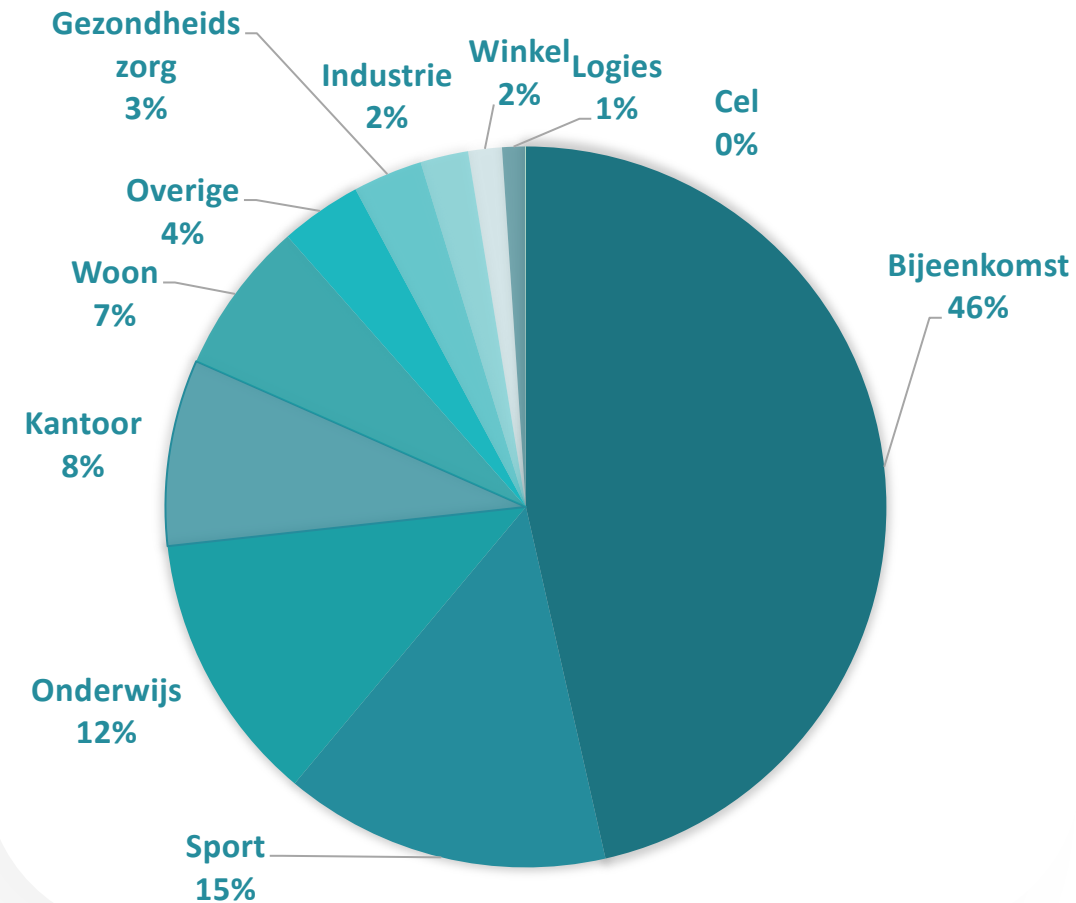
- **Bijeenkomstfunctie:** gebruiksfunctie voor het samenkomen van personen voor kunst, cultuur, godsdienst, communicatie, kinderopvang, het verstrekken van consumpties voor het gebruik ter plaatse of het aanschouwen van sport;
- **Bouwwerk geen gebouw zijnde:** bouwwerk of gedeelte daarvan, voor zover dat geen gebouw of onderdeel daarvan is;
- **Celfunctie:** gebruiksfunctie voor dwangverblijf van personen;
- **Gezondheidszorgfunctie:** gebruiksfunctie voor medisch onderzoek, verpleging, verzorging of behandeling;
- **Industriefunctie:** gebruiksfunctie voor het bedrijfsmatig bewerken of opslaan van materialen en goederen, of voor agrarische doeleinden;
- **Kantoorfunctie:** gebruiksfunctie voor administratie;
- **Logiesfunctie:** gebruiksfunctie voor het bieden van recreatief verblijf of tijdelijk onderdak aan personen;
- **Onderwijsfunctie:** gebruiksfunctie voor het geven van onderwijs;
- **Overige gebruiksfunctie:** niet in dit lid benoemde gebruiksfunctie voor activiteiten waarbij het verblijven van personen een ondergeschikte rol speelt;
- **Sportfunctie:** gebruiksfunctie voor het beoefenen van sport;
- **Winkelfunctie:** gebruiksfunctie voor het verhandelen van materialen, goederen of diensten;
- **Woonfunctie:** gebruiksfunctie voor het wonen.

Gebouwfuncties heel Nederland

2.0 Gebouwfuncties heel Nederland in aantallen

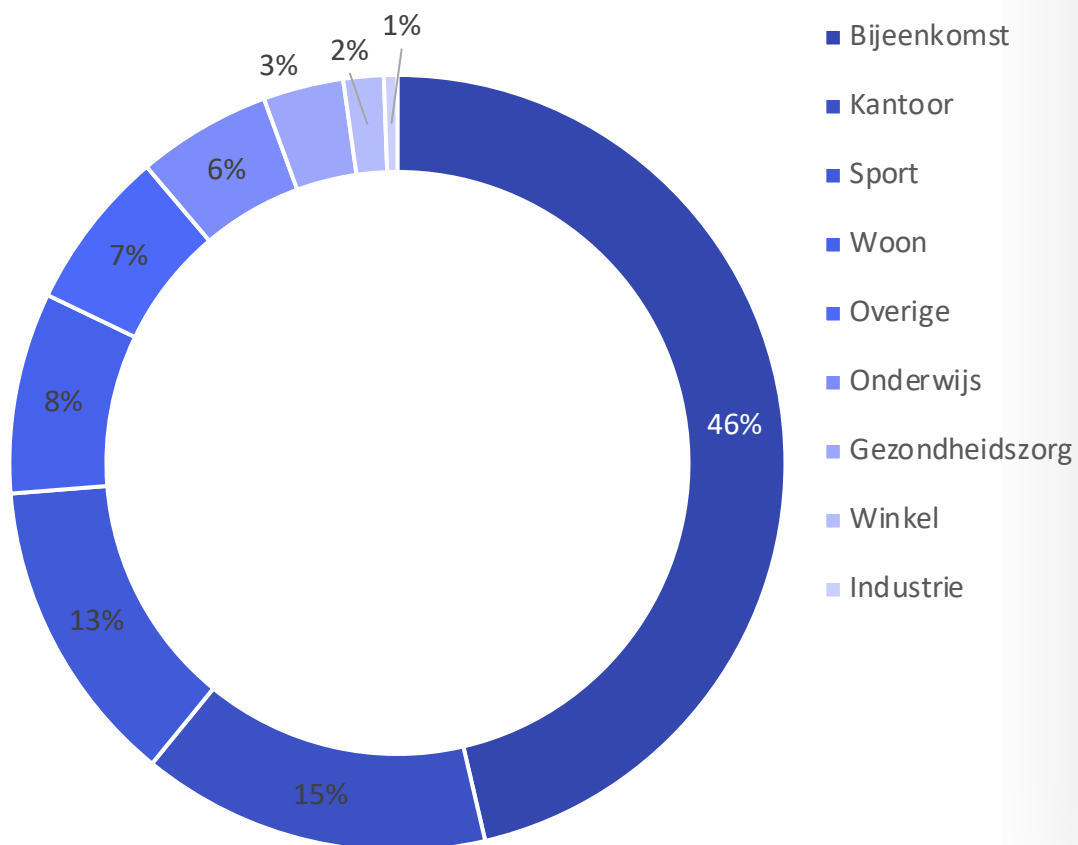
2.0 gebouwfuncties heel Nederland in percentages

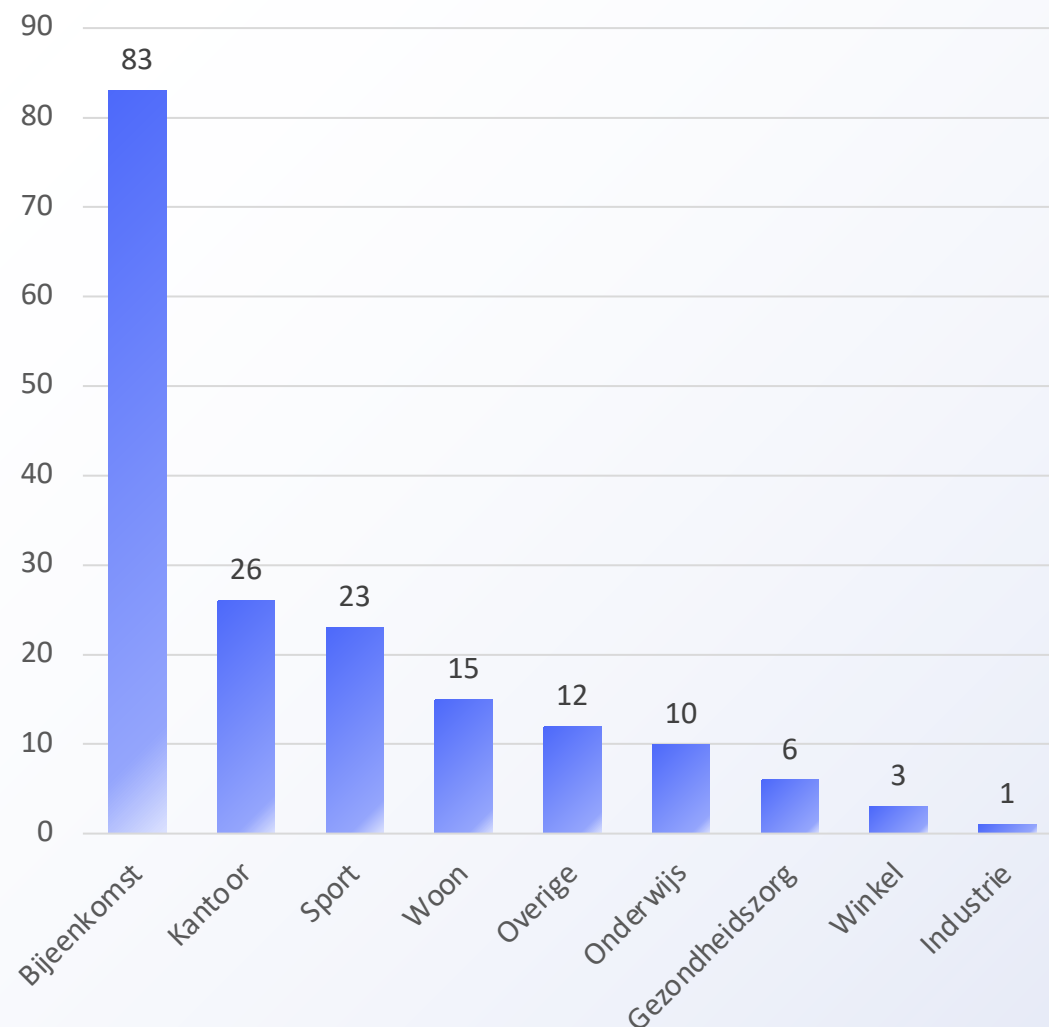

Gebouwfuncties categorie 1 (0-10.000)

2.1 Gebouwfuncties categorie 1 in percentages

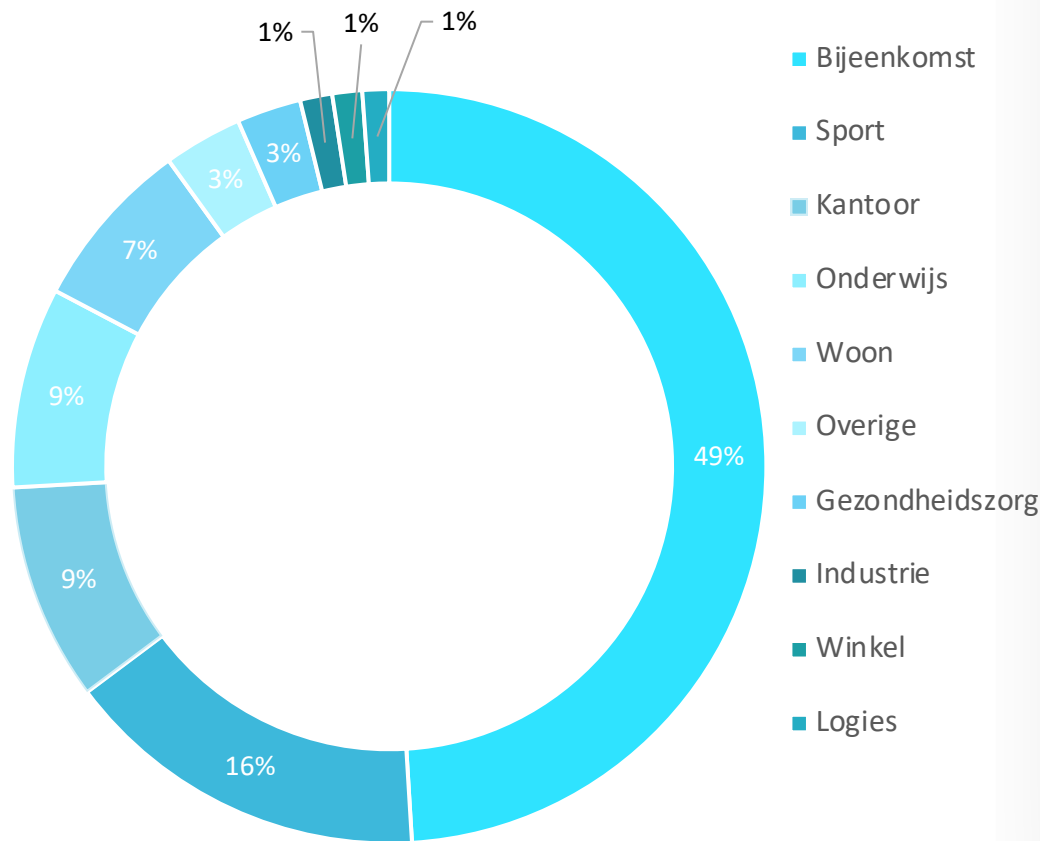
2.1 Gebouwfuncties categorie 1 in aantallen

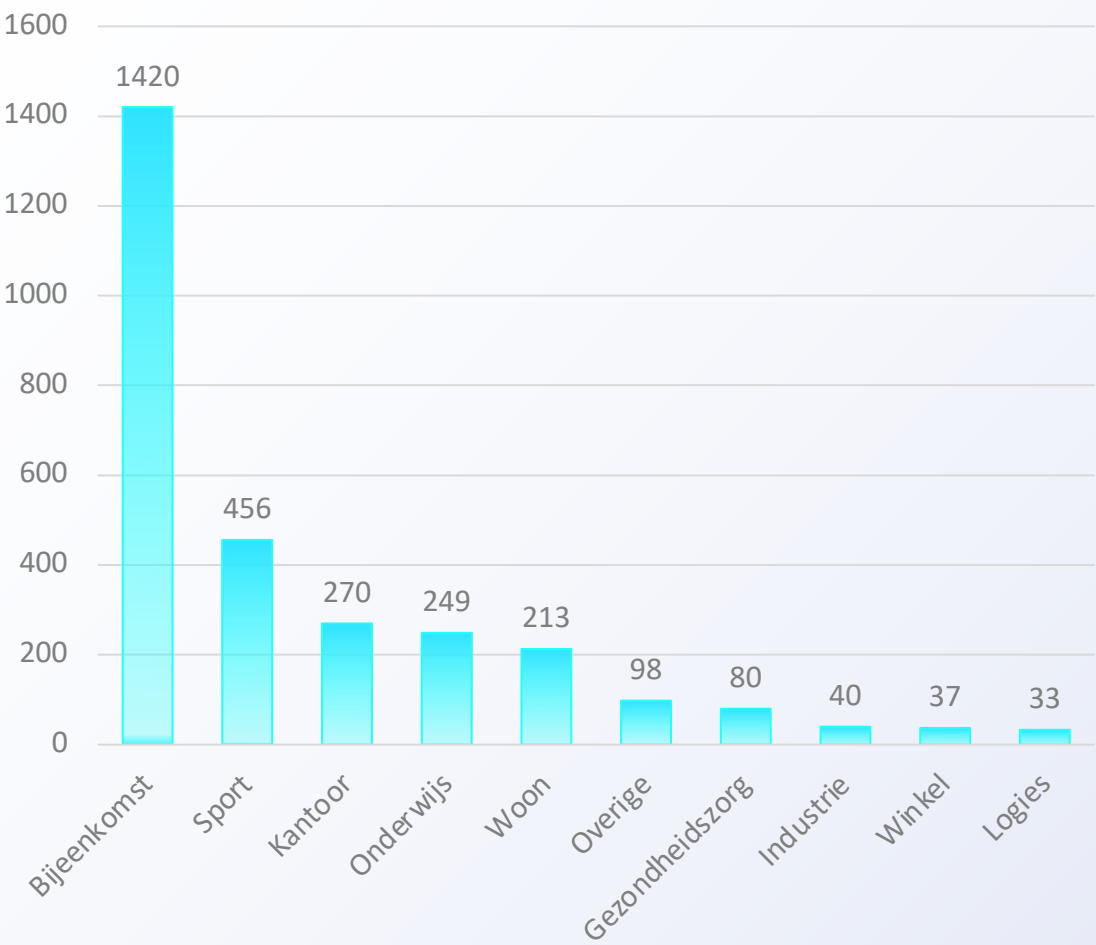

Gebouwfuncties categorie 2 (10.000-30.000)

2.2 Gebouwfuncties categorie 2 in percentages

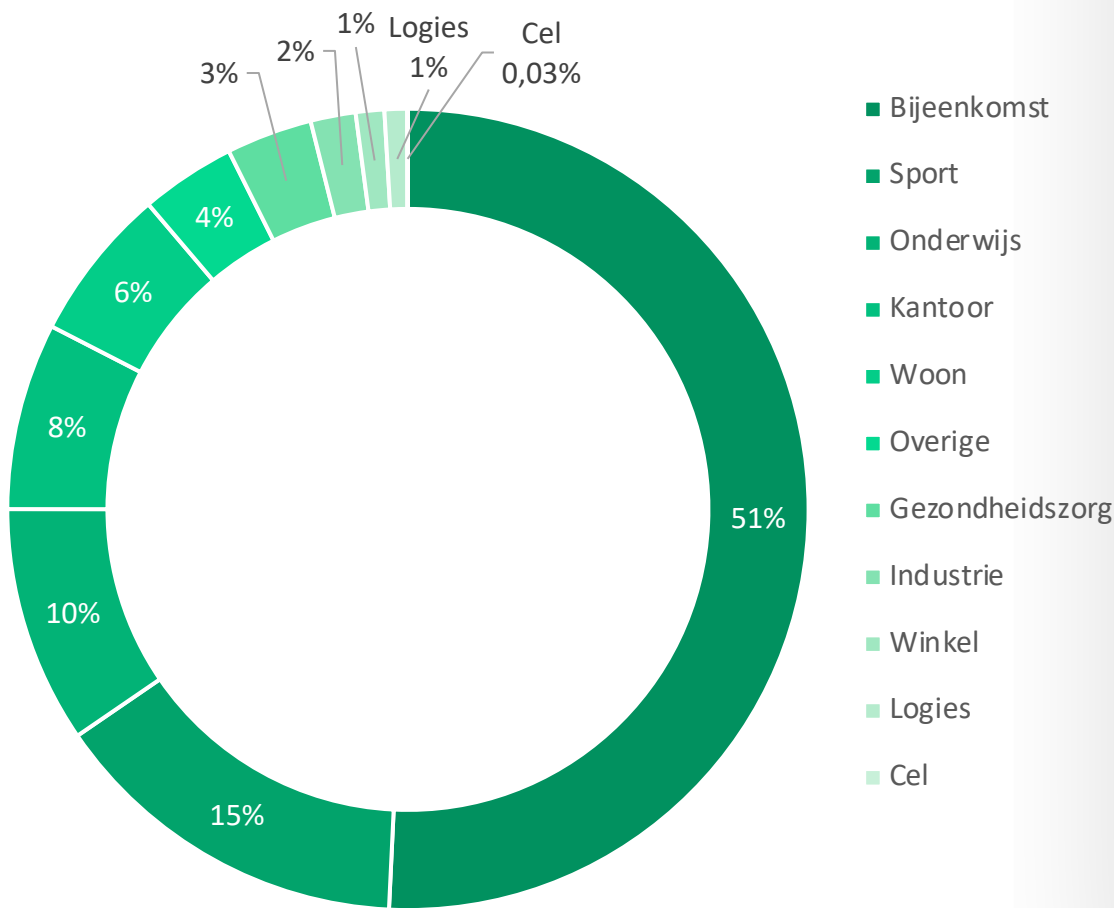
2.2 Gebouwfuncties categorie 2 in aantallen

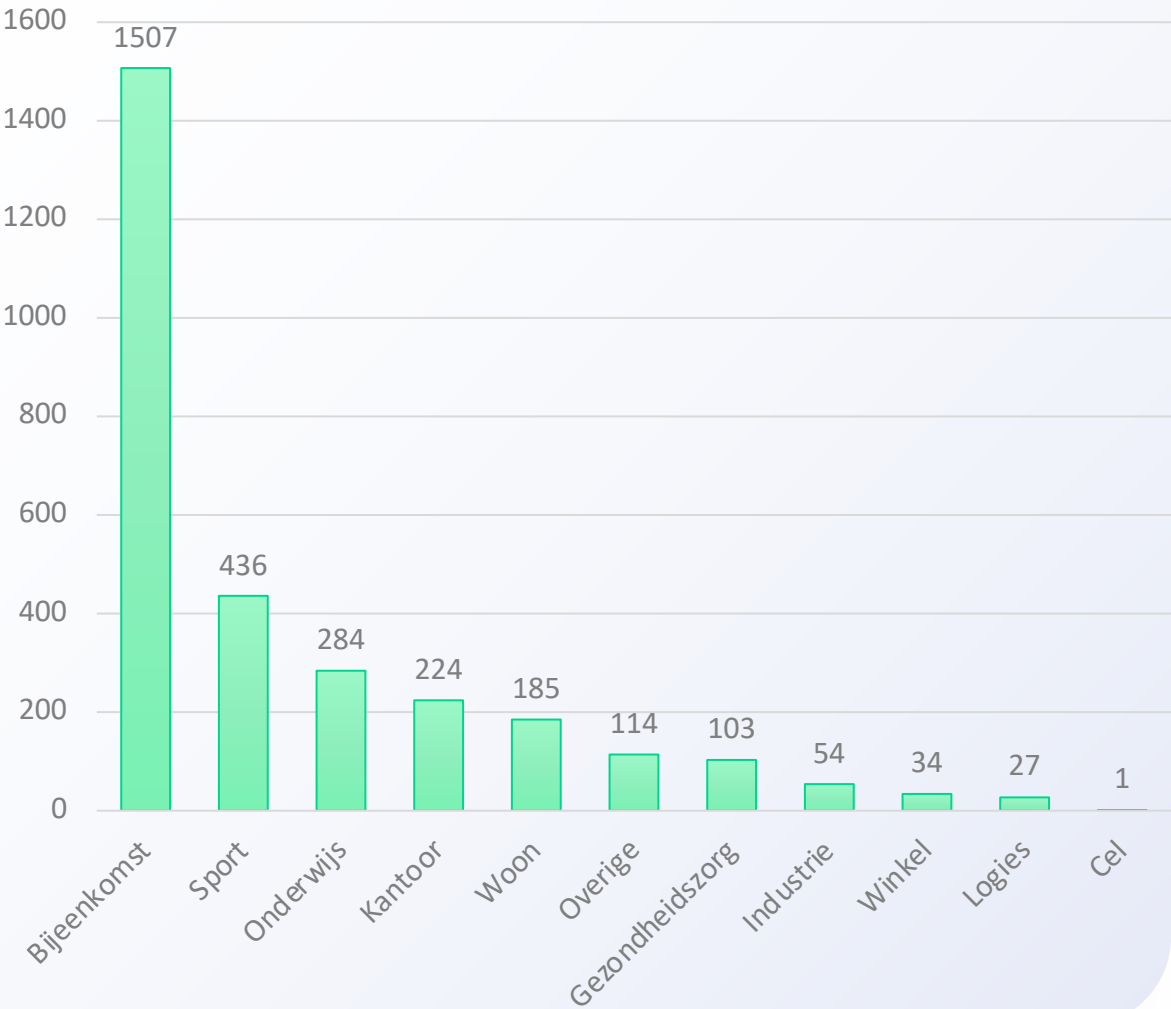

Gebouwfuncties categorie 3 (30.000-60.000)

2.3 Gebouwfuncties categorie 3 in percentages

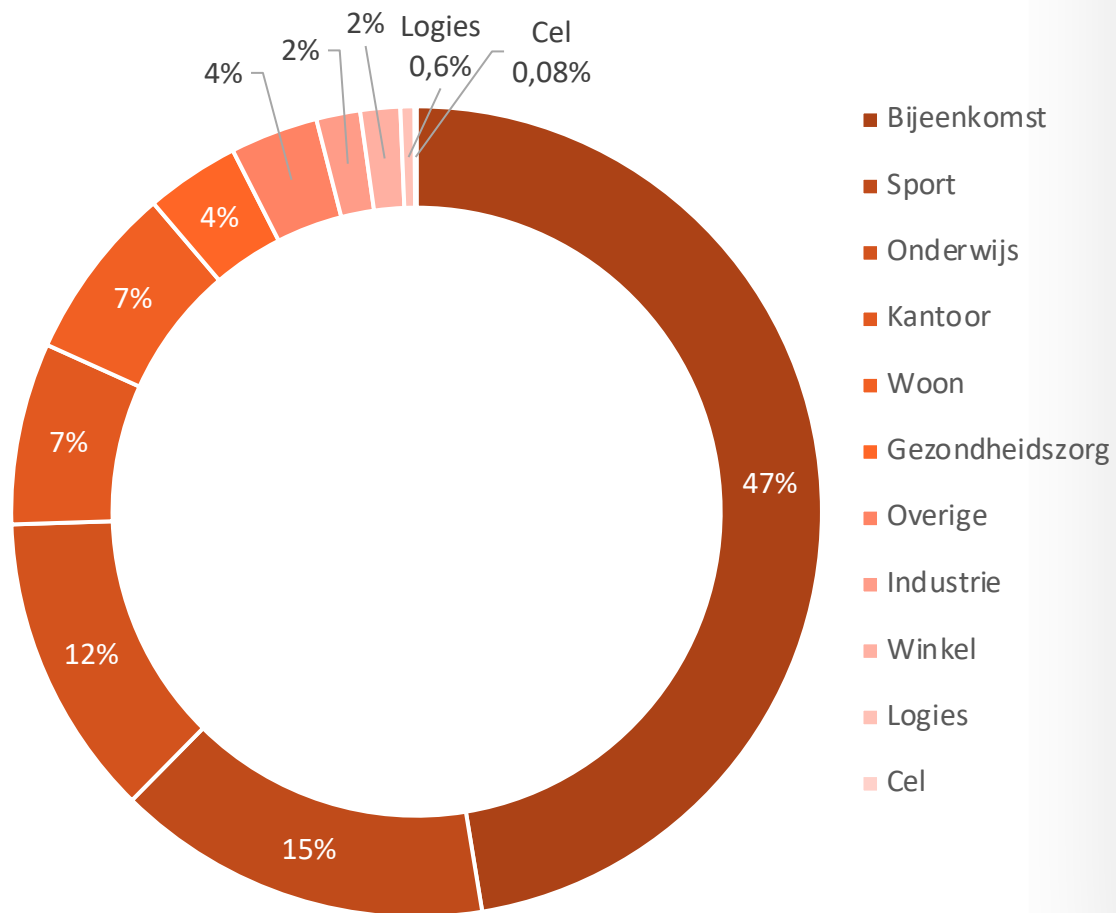
2.3 Gebouwfuncties categorie 3 in aantallen

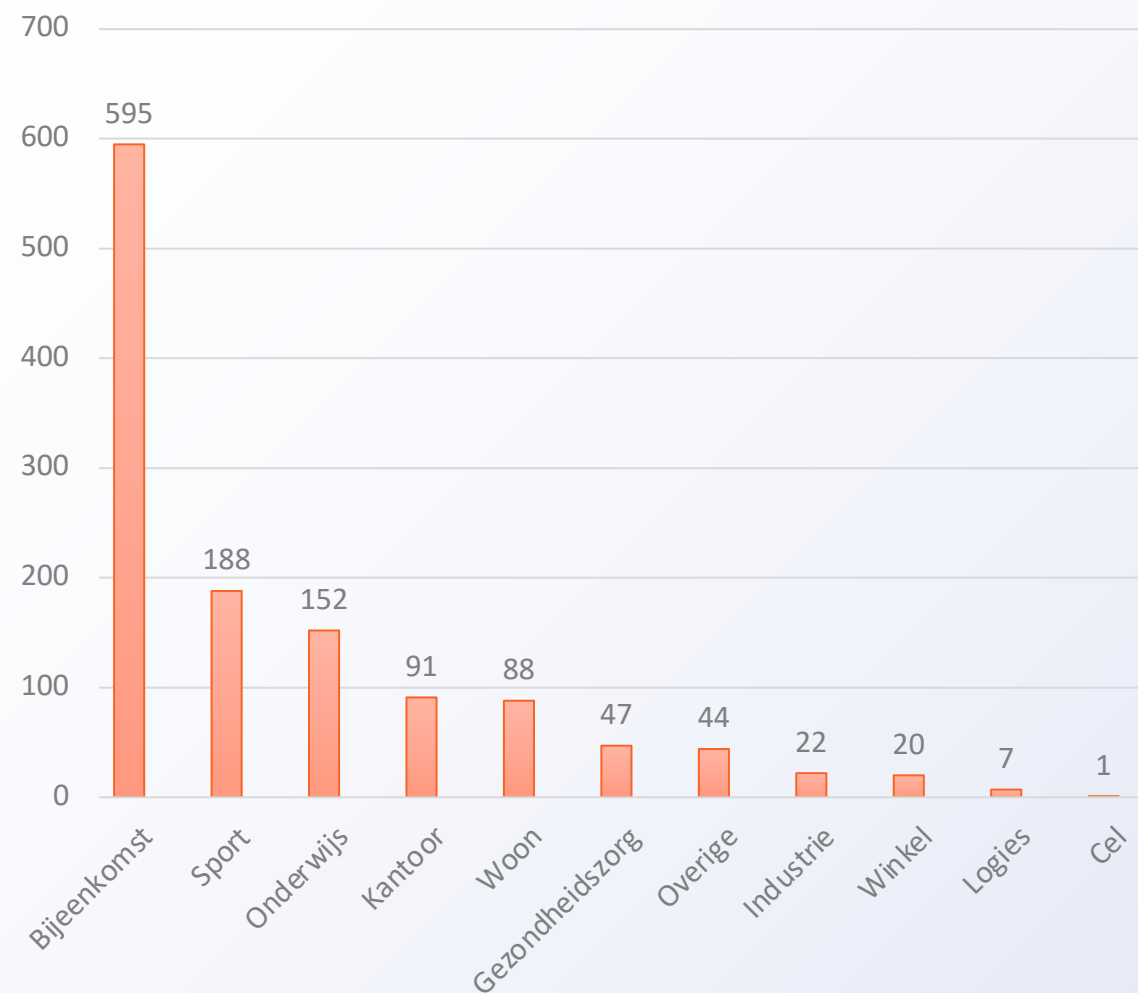

Gebouwfuncties categorie 4 (60.000-100.000)

2.4 Gebouwfuncties categorie 4 in percentages

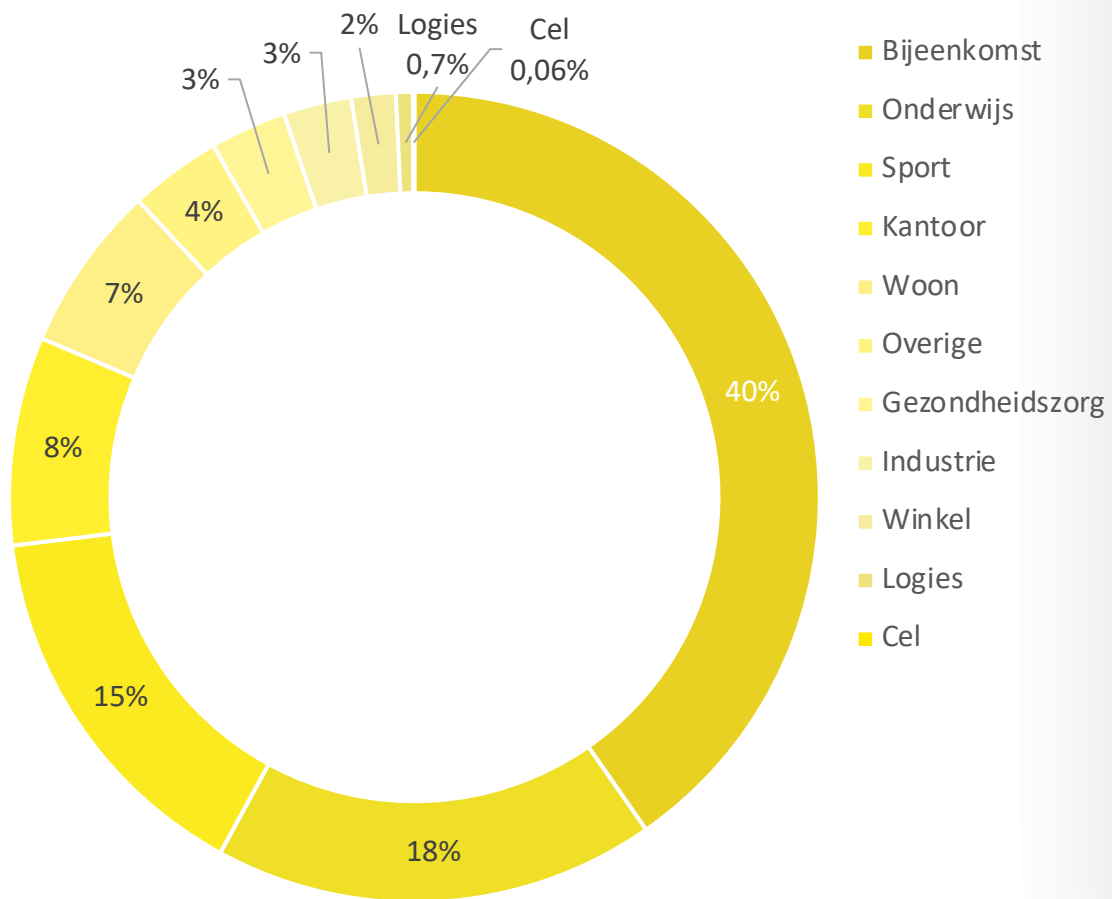
2.4 Gebouwfuncties categorie 4 in aantallen

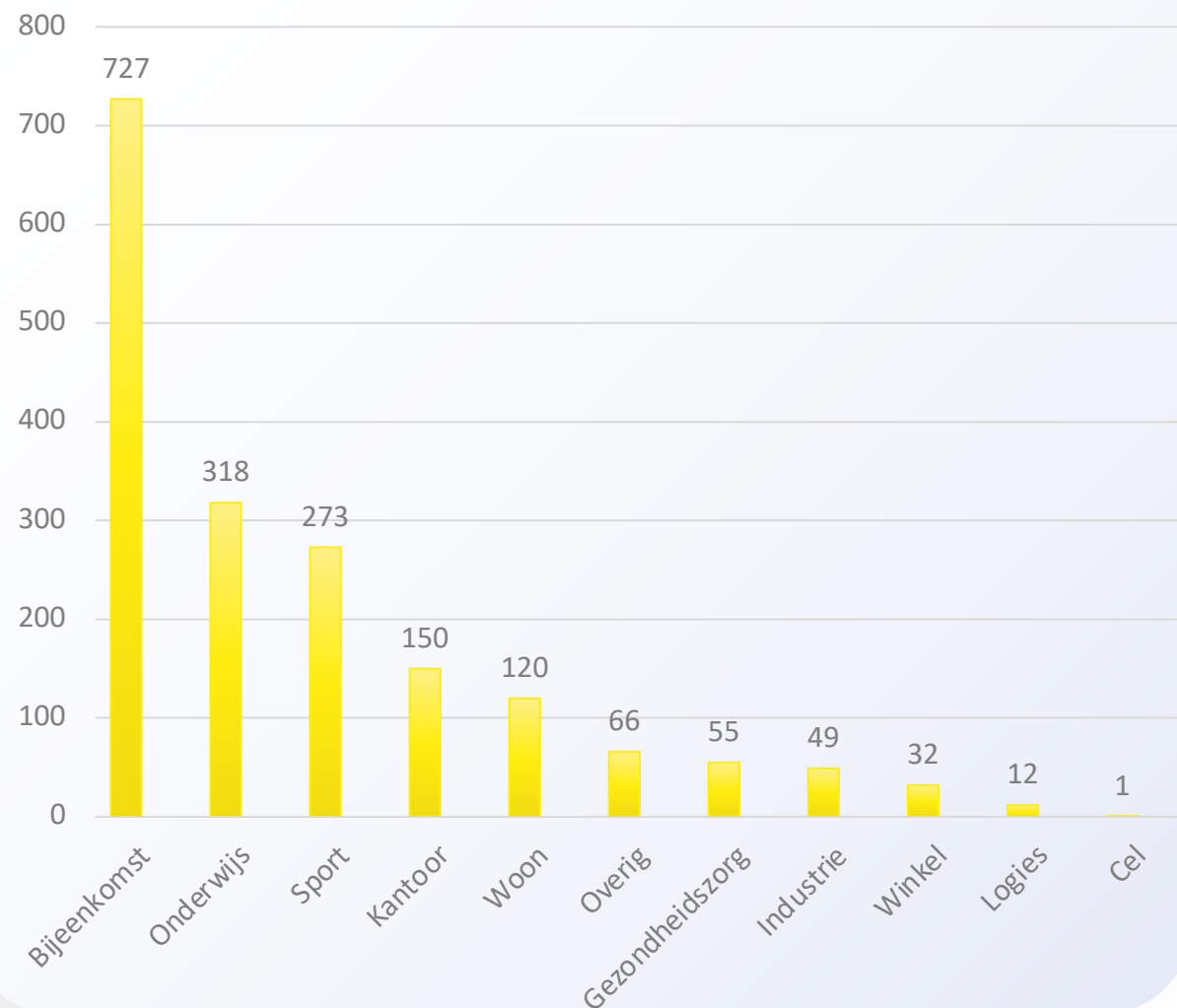

Gebouwfuncties categorie 5 (100.000-350.000)

2.5 Gebouwfuncties categorie 5 in percentages

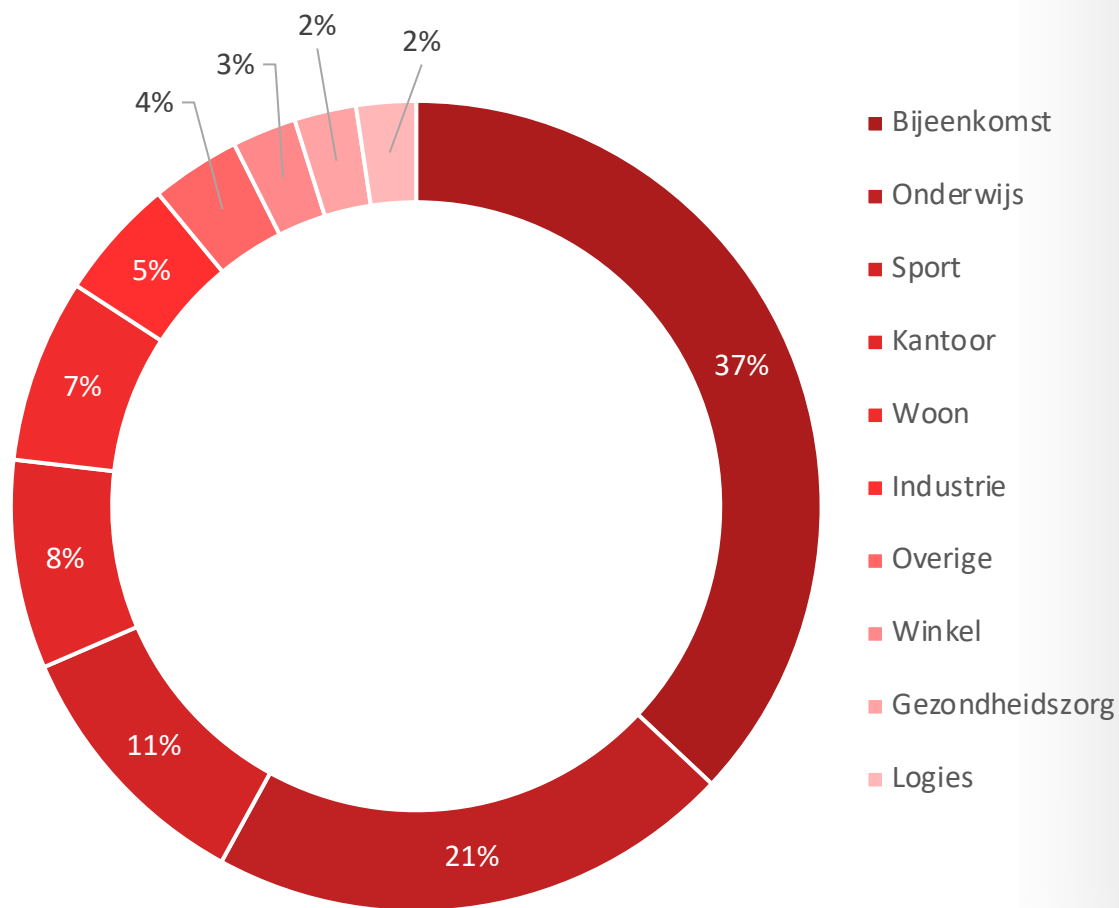
2.5 Gebouwfuncties categorie 5 in aantallen

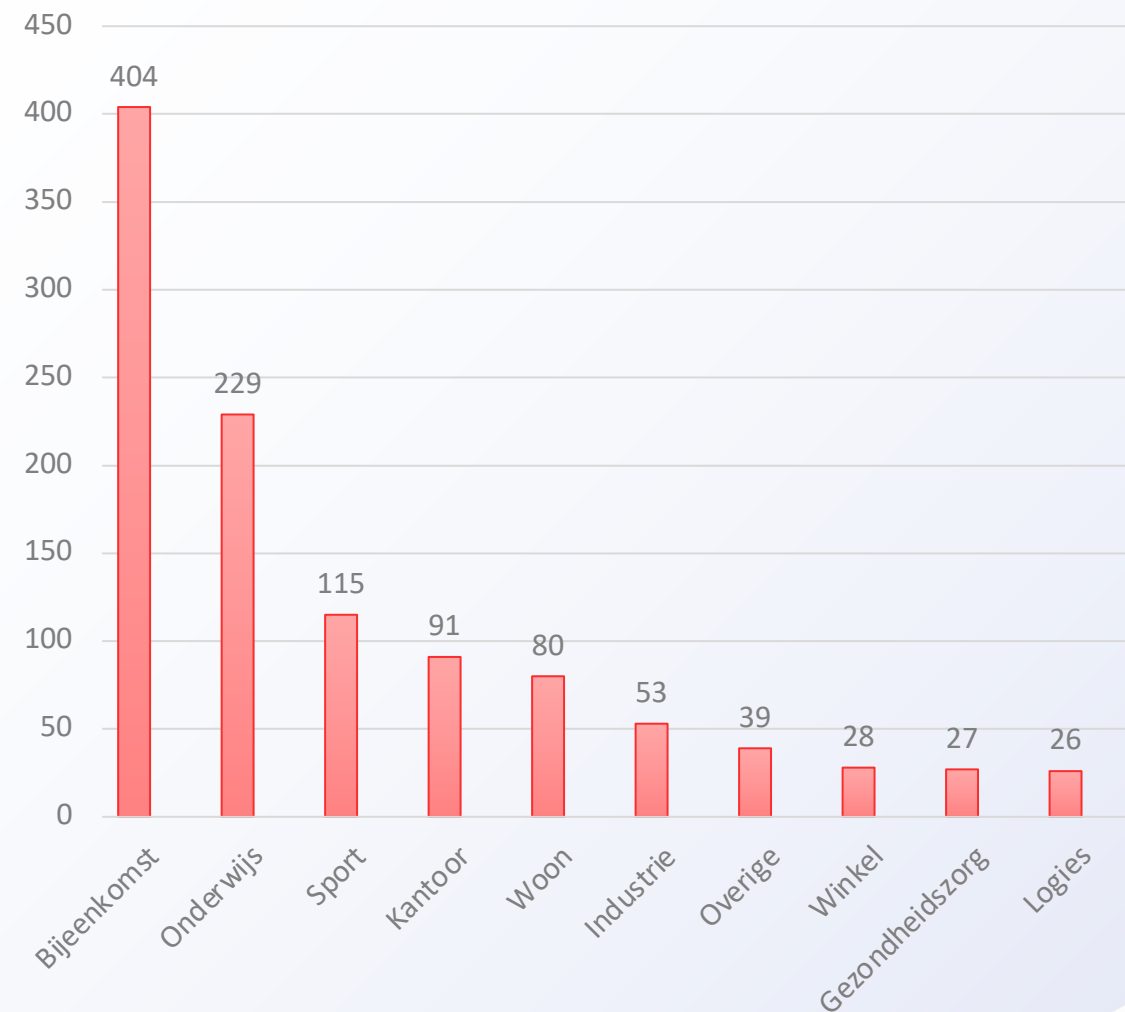

Gebouwfuncties categorie 6 (> 350.000)

2.6 Gebouwfuncties categorie 6 in percentages

2.6 Gebouwfuncties in categorie 6 in aantallen

Bijzondere stemlokalen

Gemeenten kunnen in aanvulling op de gewone stemlokalen mobiele- en bijzondere stemlokalen instellen. Dit is zowel vastgelegd in de Kieswet als in de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19. Zo zijn er bijvoorbeeld stemtenten in de publieke ruimte, drive through locaties waar vanaf de fiets of vanuit de auto gestemd kan worden, mobiele stemlokalen die op verschillende momenten op verschillende locaties te vinden zijn en locaties die enkel door de gebruikers van een gebouw te bezoeken zijn (bv. verpleeghuizen). In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in het aantal en type bijzondere stemlokalen ingericht voor de gemeenteraadsverkiezingen 2022.

Of een stemlokaal getypeerd kan worden als ‘bijzonder’ wordt bepaald door naar de namen van de stemlokalen te kijken. Er is nog geen goede data standaard of wijze waarop deze informatie wordt bekendgemaakt. Dit heeft vanzelfsprekend negatieve implicaties voor de datakwaliteit, maar de gegevens kunnen alsnog een grof inzicht geven in het gebruik van bijzondere stemlokalen.

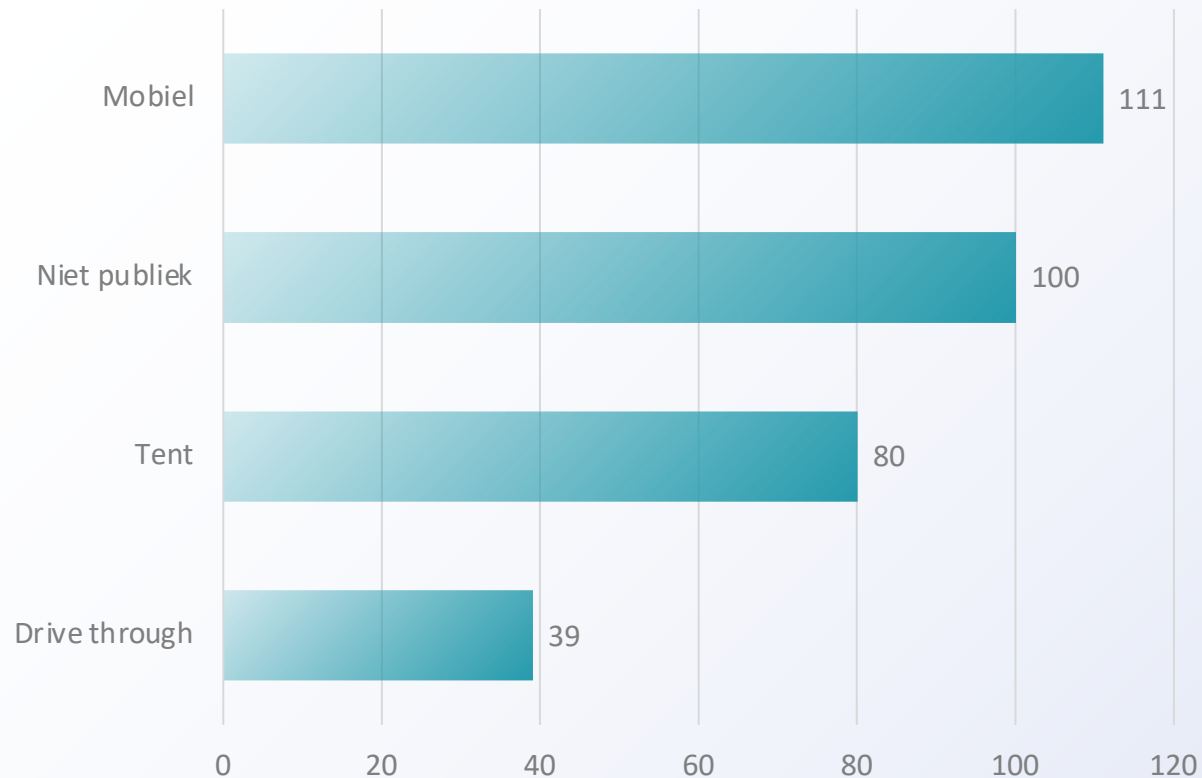
Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 zijn er in totaal 330 bijzondere stemlokalen ingericht van de 8582 stemlokalen in Nederland. Deze worden weergegeven in figuur 3.0. Mobiele en niet publiek toegankelijke stemlokalen vormen gezamenlijk 64% van alle bijzondere stemlokalen. Tenten ingericht als stemlokalen vormen 24% van alle bijzondere stemlokalen. Drive through stemlokalen komen het minst voor: 12%.

Als de bijzondere stemlokalen worden opgesplitst per categorie (figuur 3.1 t/m 3.6) valt op dat bijzondere stemlokalen het minst worden ingezet in gemeenten met 0-10.000 en 350.000+ kiesgerechtigden en het meest worden ingezet in gemeenten met 10.000-30.000, 30.000-60.000 en 100.000 tot 350.000 kiesgerechtigden. In deze categorieën komen bijzondere stemlokalen respectievelijk 85, 93 en 80 keer voor.

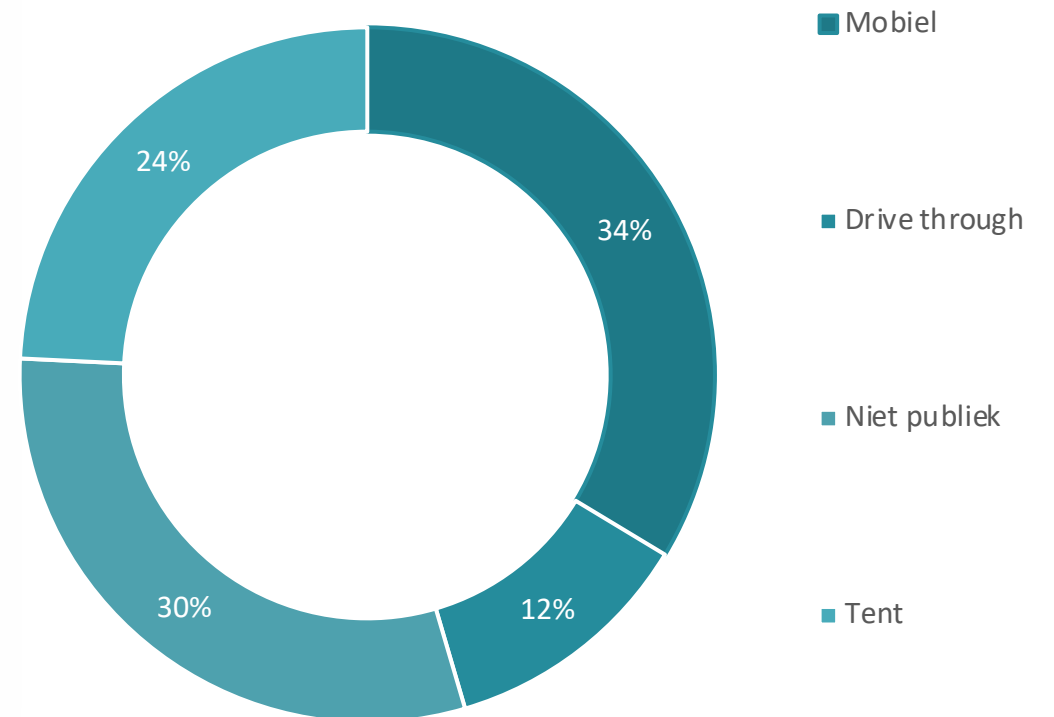
NB: De datakwaliteit van de bijzondere stemlokalen is beperkt omdat het invullen hiervan door de gemeenten niet verplicht is en er een vrij tekstveld gebruikt wordt.

Bijzondere stemlokalen heel Nederland

3.0 Bijzondere stemlokalen heel Nederland in aantallen

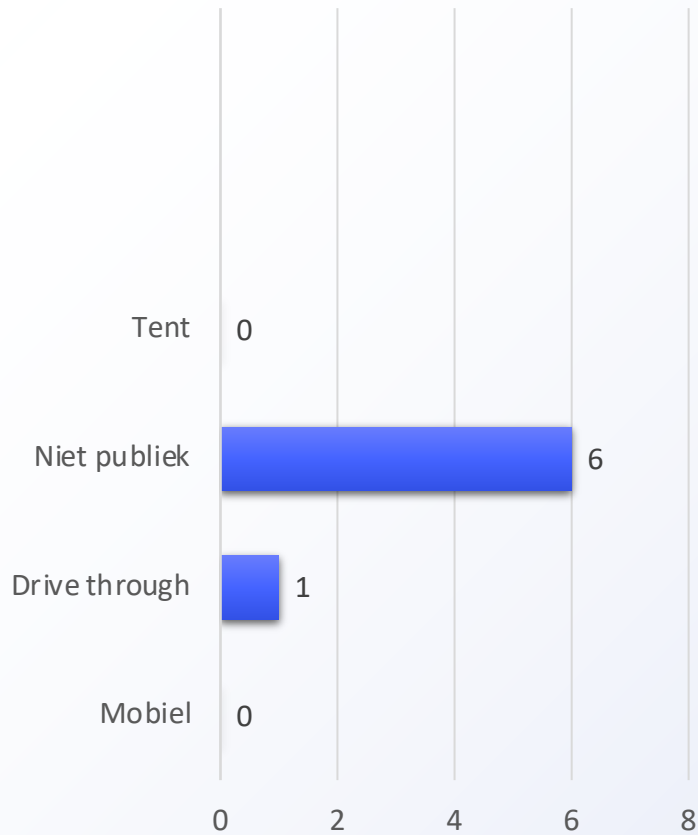
3.0 Bijzondere stemlokalen heel Nederland in percentages

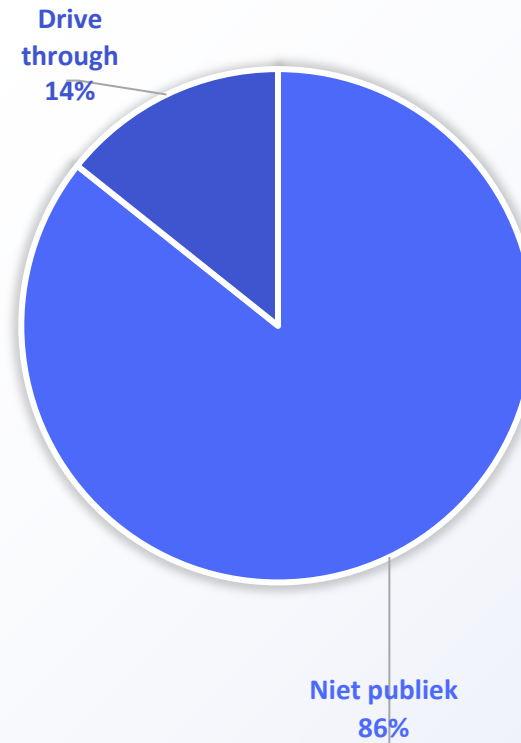

Bijzondere stemlokalen categorie 1 (0-10.000)

3.1 Bijzondere stemlokalen
categorie 1 in aantallen

3.1 Bijzondere stemlokalen
categorie 1 in percentages

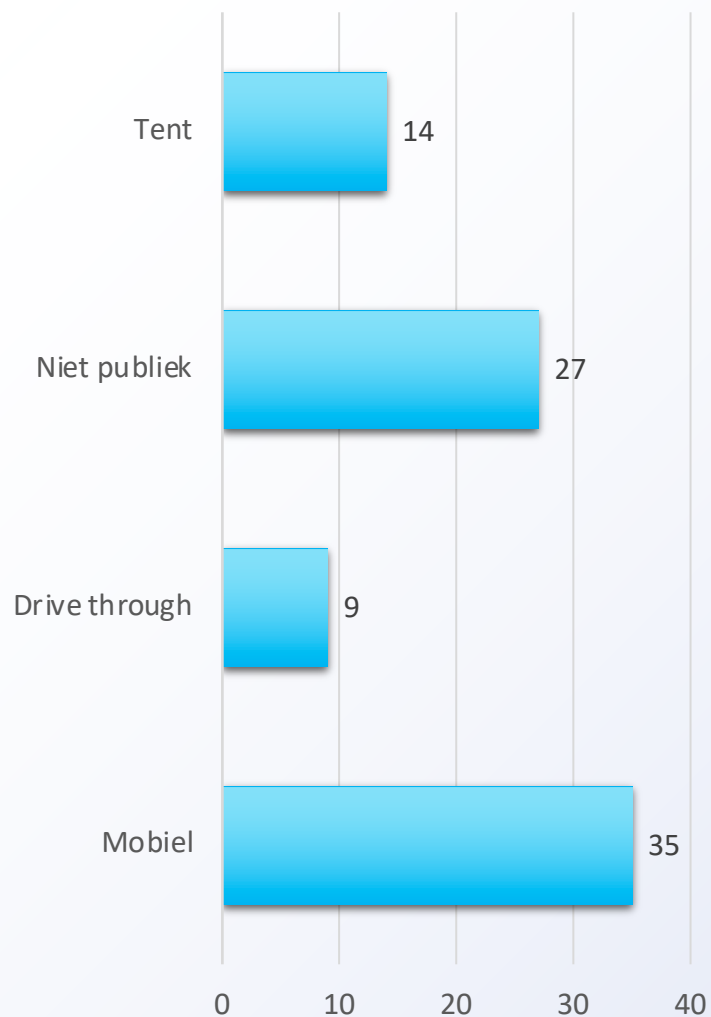

7 bijzondere stemlokalen van
de 137 stemlokalen

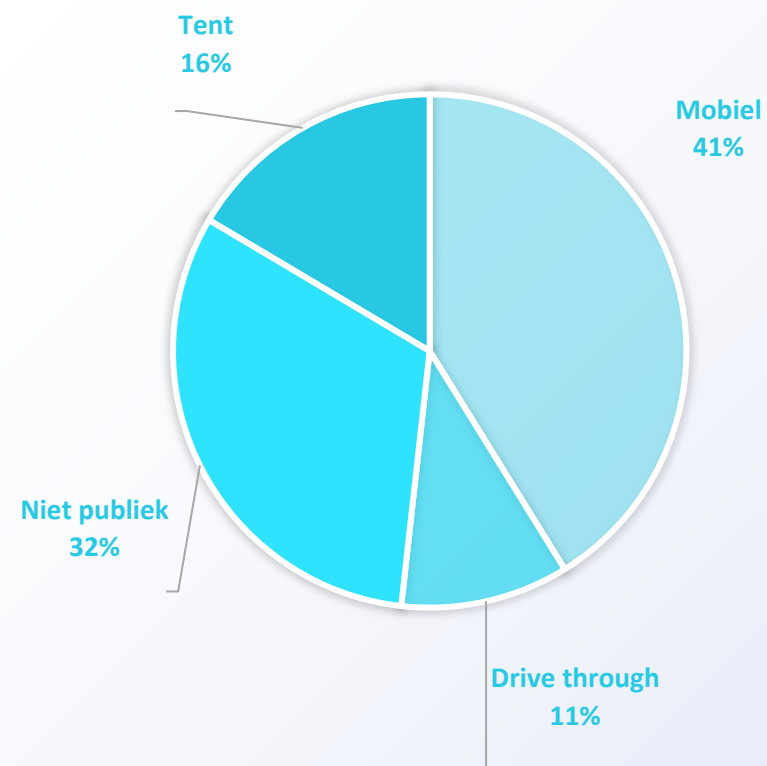

Bijzondere stemlokalen categorie 2 (10.000-30.000)

3.2 Bijzondere stemlokalen categorie 2 in aantallen

3.2 Bijzondere stemlokalen categorie 2 in percentages

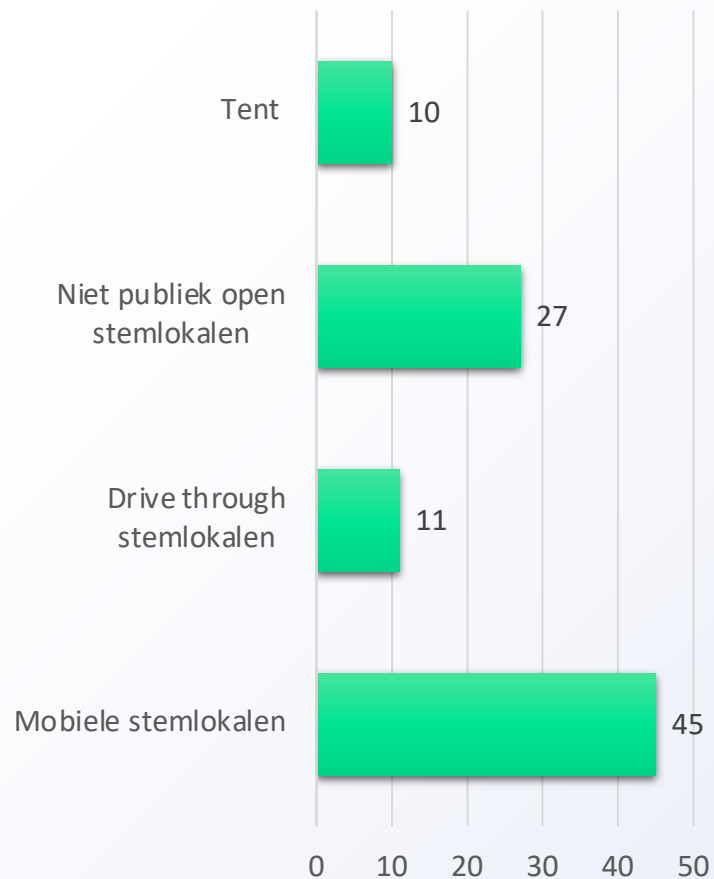

85 bijzondere stemlokalen
van de 2366 stemlokalen

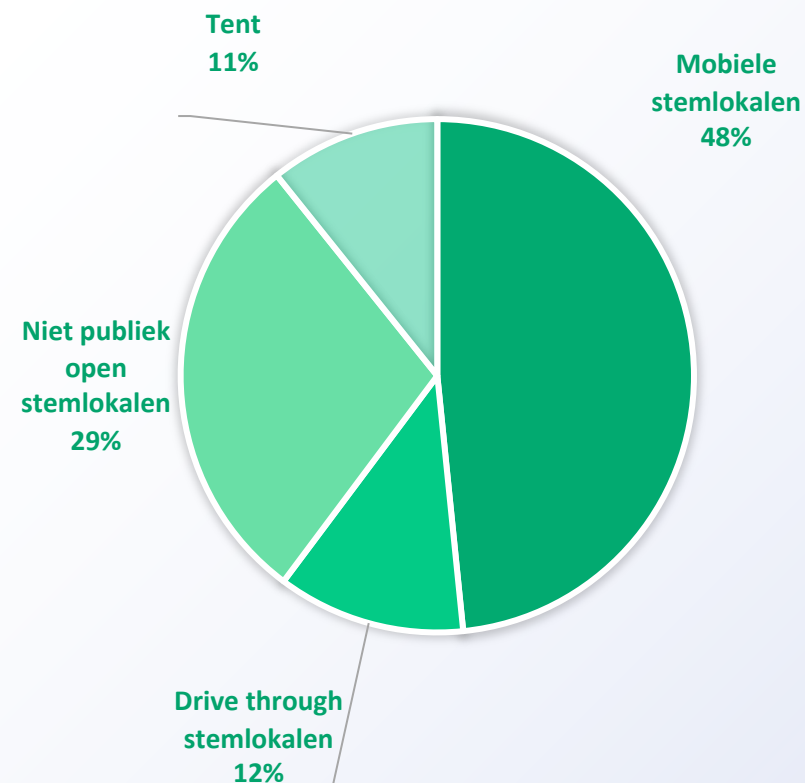

Bijzondere stemlokalen categorie 3 (30.000-60.000)

3.3 Bijzondere stemlokalen categorie 3 in aantallen

3.3 Bijzondere stemlokalen categorie 3 in percentages

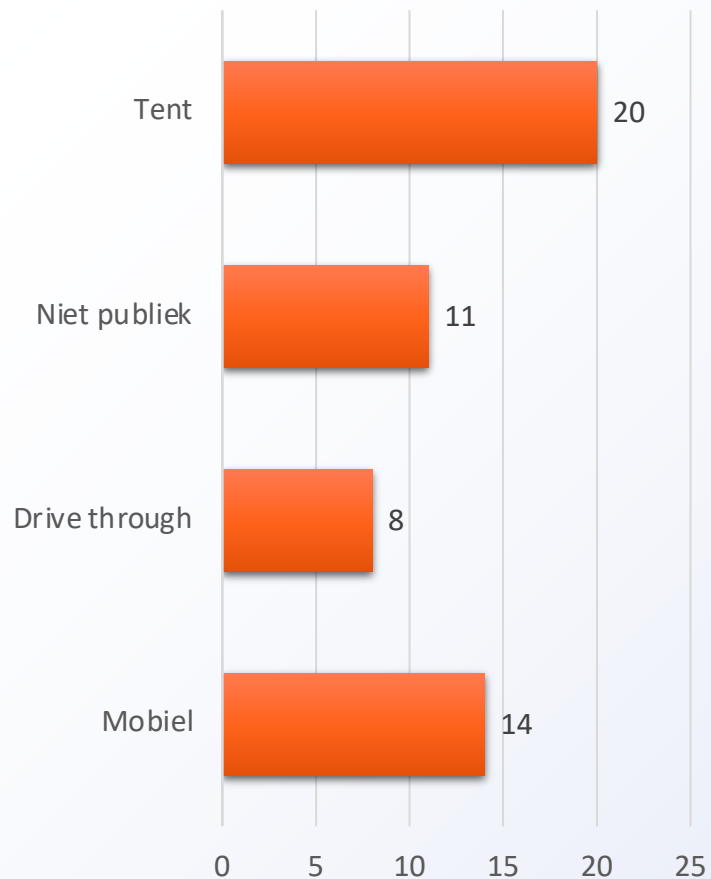
93 bijzondere stemlokalen

van de 2434 stemlokalen

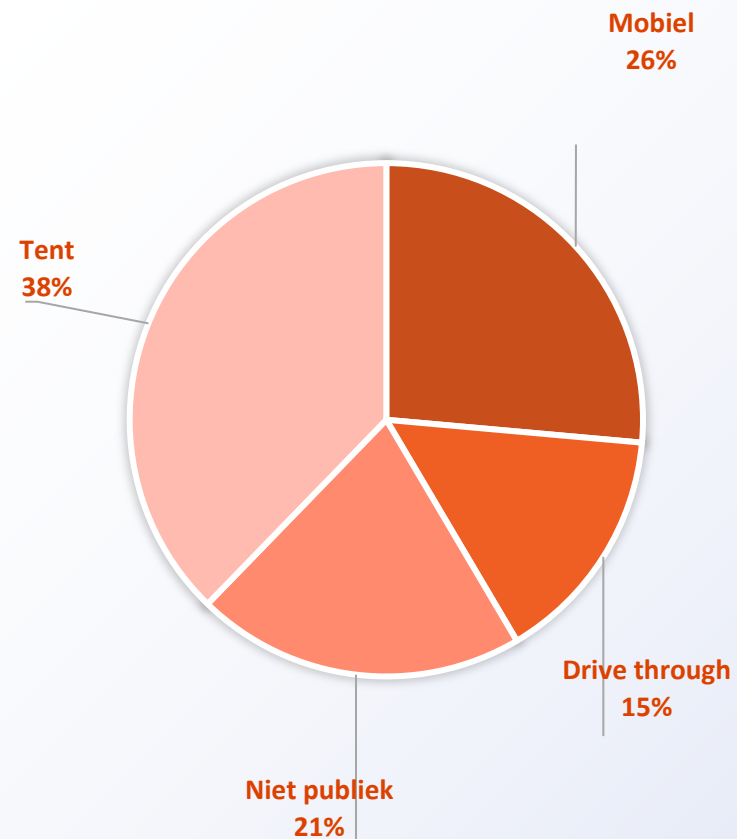

Bijzondere stemlokalen categorie 4 (60.000-100.000)

3.4 Bijzondere stemlokalen categorie 4 in aantallen

3.4 Bijzondere stemlokalen categorie 4 in percentages

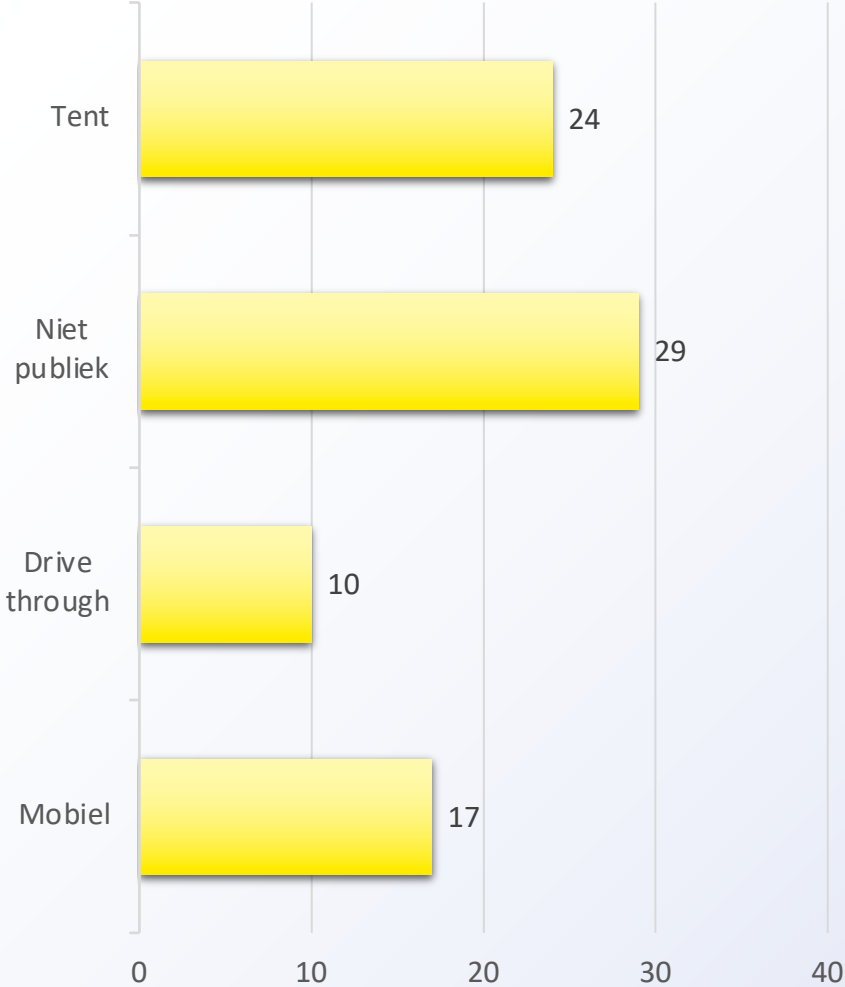

53 bijzondere stemlokalen
van de **1093** stemlokalen

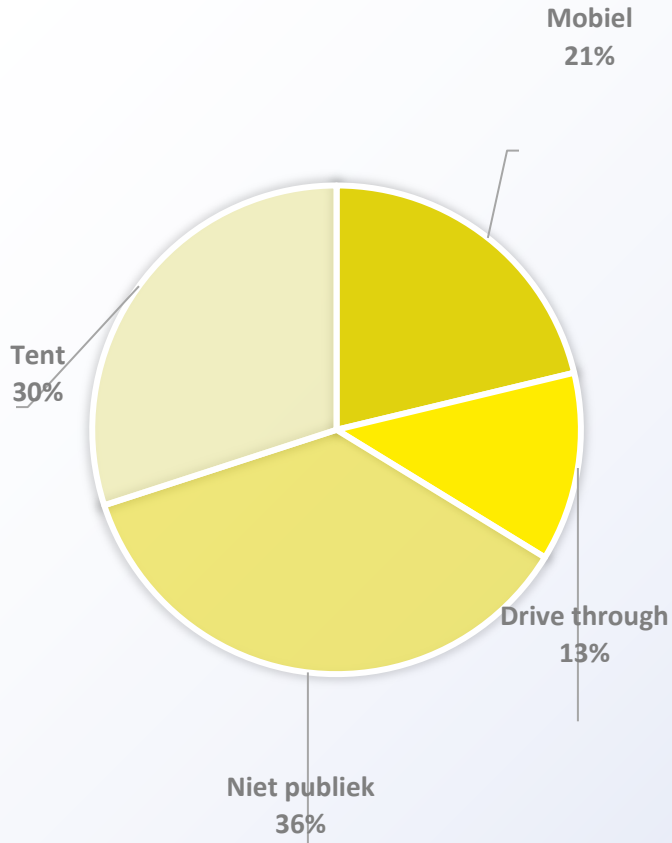

Bijzondere stemlokalen categorie 5 (100.000 – 350.000)

3.5 Bijzondere stemlokalen categorie 5 in aantallen

3.5 Bijzondere stemlokalen categorie 5 in percentages

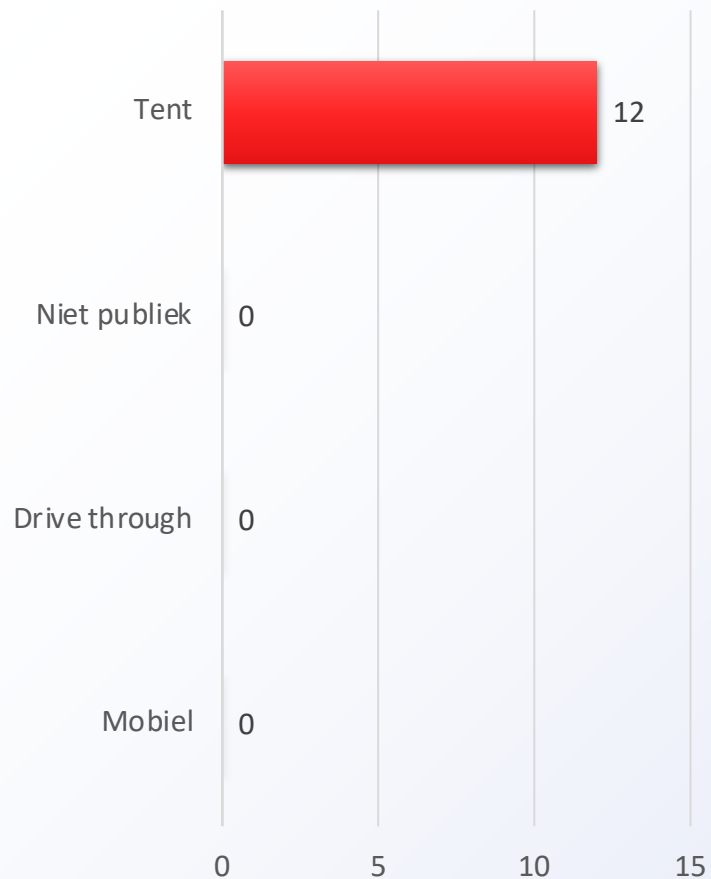
80 bijzondere stemlokalen

van de 1532 stemlokalen

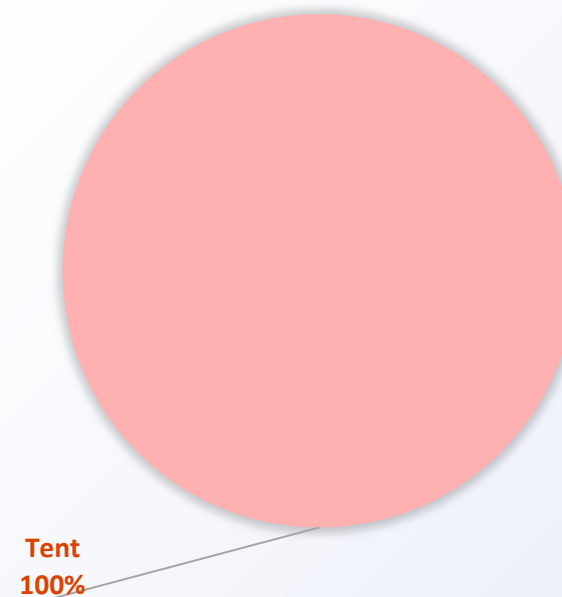

Bijzondere stemlokalen categorie 6 (> 350.000)

3.6 Bijzondere stemlokalen categorie 6 in aantallen

3.6 Bijzondere stemlokalen categorie 6 in percentages

12 bijzondere stemlokalen
van de **1020** stemlokalen

Spreading stemlokalen

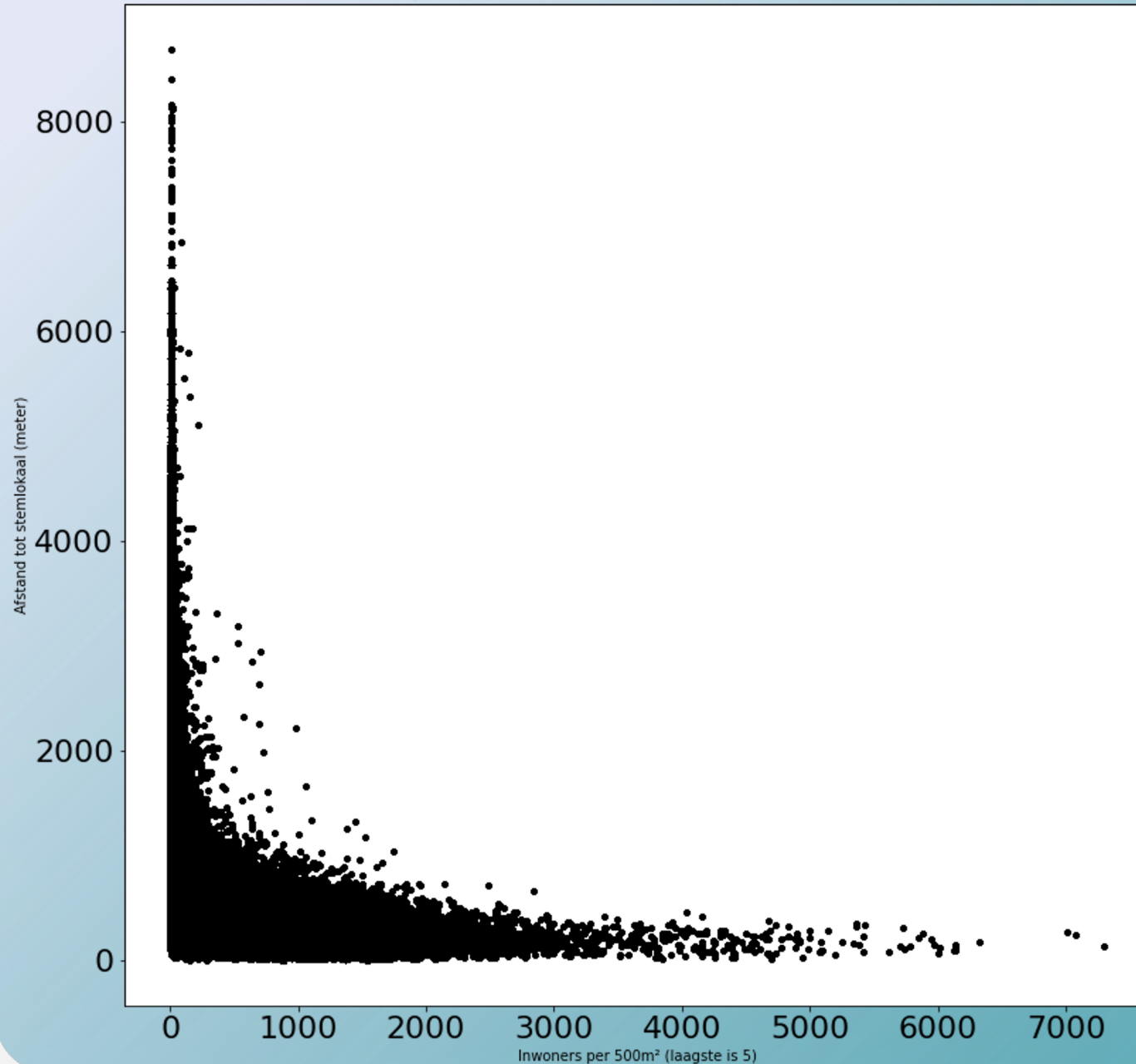
Op dit moment zijn er geen normen voor de spreiding van stemlokalen over een gemeente. Sinds 1 januari 2010 is het voor kiezers mogelijk om te stemmen in elk stembureau binnen de eigen gemeente. Hiermee is het aantal stemmers in een stembureau niet goed meer te voorspellen aan de hand van het aantal kiesgerechtigden dat in de buurt van een stembureau woont. Zo kan er bijvoorbeeld elders in de gemeente worden gestemd, bijvoorbeeld bij het werk, de winkels of het station. Voor het uitdrukken van de gemiddelde afstand tot een stemlokaal is zowel de mediane afstand als de gemiddelde afstand gebruikt. Het gemiddelde kan een vertekend beeld geven in verband met de aanwezigheid van bepaalde 'outliers' in de afstand tot een stemlokaal. Door deze beide weer te geven wordt er een completer beeld geschetst.

Voor de analyse in dit hoofdstuk gebruiken we gegevens van het CBS die Nederland opdeelt in blokken van 500 bij 500 meter. Per blok is het aantal inwoners bekend. Als een blok minder dan 5 inwoners heeft dan wordt er vanwege de privacy gezegd dat er 5 inwoners wonen. In grafieken in dit hoofdstuk is elk stemlokaal te zien als een puntje. Op de X-as staat hoeveel mensen er in het 500m2 blok wonen waar het stemlokaal in ligt. Op de Y-as staat wat de gemiddelde afstand tot dit stemlokaal is voor alle mensen waar dit stemlokaal het dichtstbijzijnd voor is.

Op basis van grafiek 4.0 valt op te maken dat naarmate de bevolkingsdichtheid toeneemt de afstand tot het stemlokaal korter wordt en naarmate de bevolkingsdichtheid afneemt er grotere afstanden tot bepaalde stemlokalen zijn. De gemiddelde afstand tot een stemlokaal in Nederland is 398 meter, de mediane afstand is 310 meter. Het grote verschil tussen het gemiddelde en de mediaan valt te verklaren aan de hand van een aantal stembureaus die een stuk verder liggen dan gemiddeld (outliers).

Op de figuren daarna (4.1 t/m 4.6) worden de bevolkingsdichtheid van en de afstanden tot stemlokalen per categorie van kiesgerechtigden weergegeven. Zo zijn er een aantal dunbevolkte gebieden waar de gemiddelde afstand tot een stemlokaal boven de 8 kilometer is. Een voorbeeld hiervan zijn mensen die langs de afsluitdijk wonen. Deze figuren geven ook specifiek inzicht in het gegeven dat de gemiddelde en mediane afstand naar een stemlokaal afneemt naarmate de bevolkingsdichtheid toeneemt.

Afstand tot Stemplokaal per 500 x 500 m vierkant (minimaal 5 mensen in het vierkant) Staffel totaal

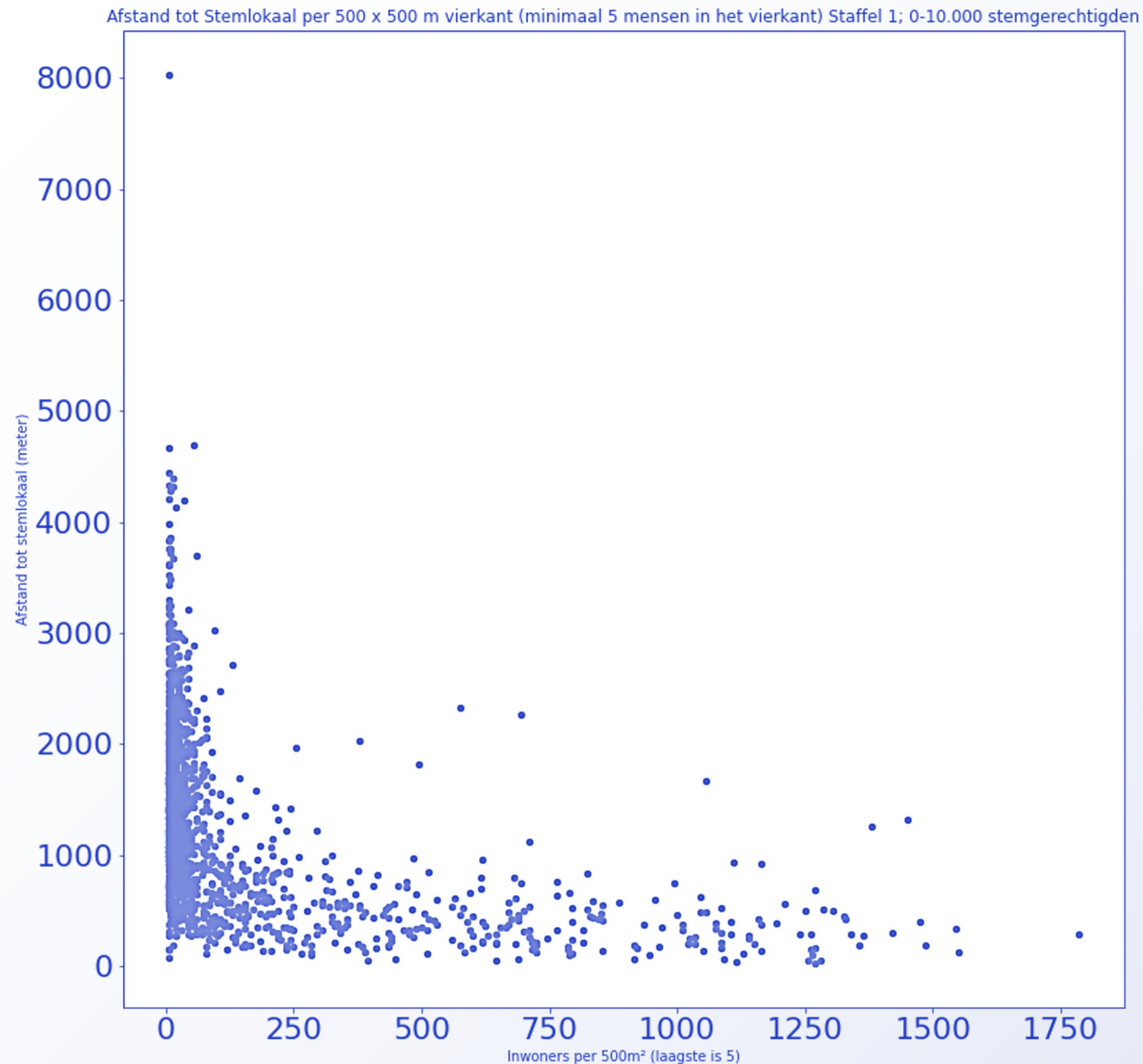
Spreiding stemlokalen heel Nederland

Gemiddelde
afstand
398 meter

Mediane
afstand
310 meter

Spreiding stemlokalen categorie 1 (0-10.000)

Gemiddelde

557 meter

Mediaan

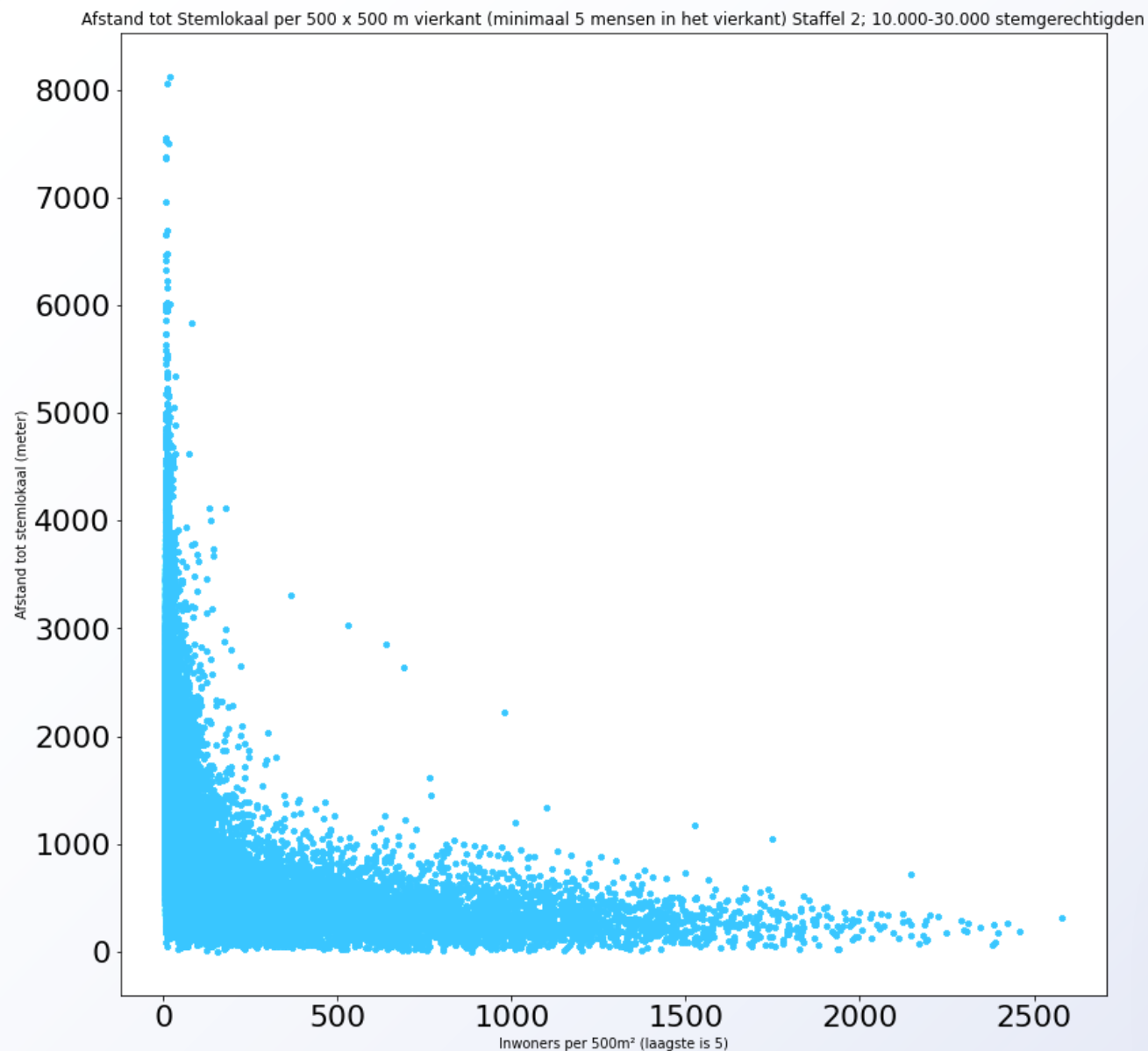
420 meter

Uitzondering lange afstand tot stemlokaal:

Vlieland Sporthal Flidunen

8023 meter

> Spreiding stemlokalen categorie 2 (10.000 - 30.000)

Gemiddelde

502 meter

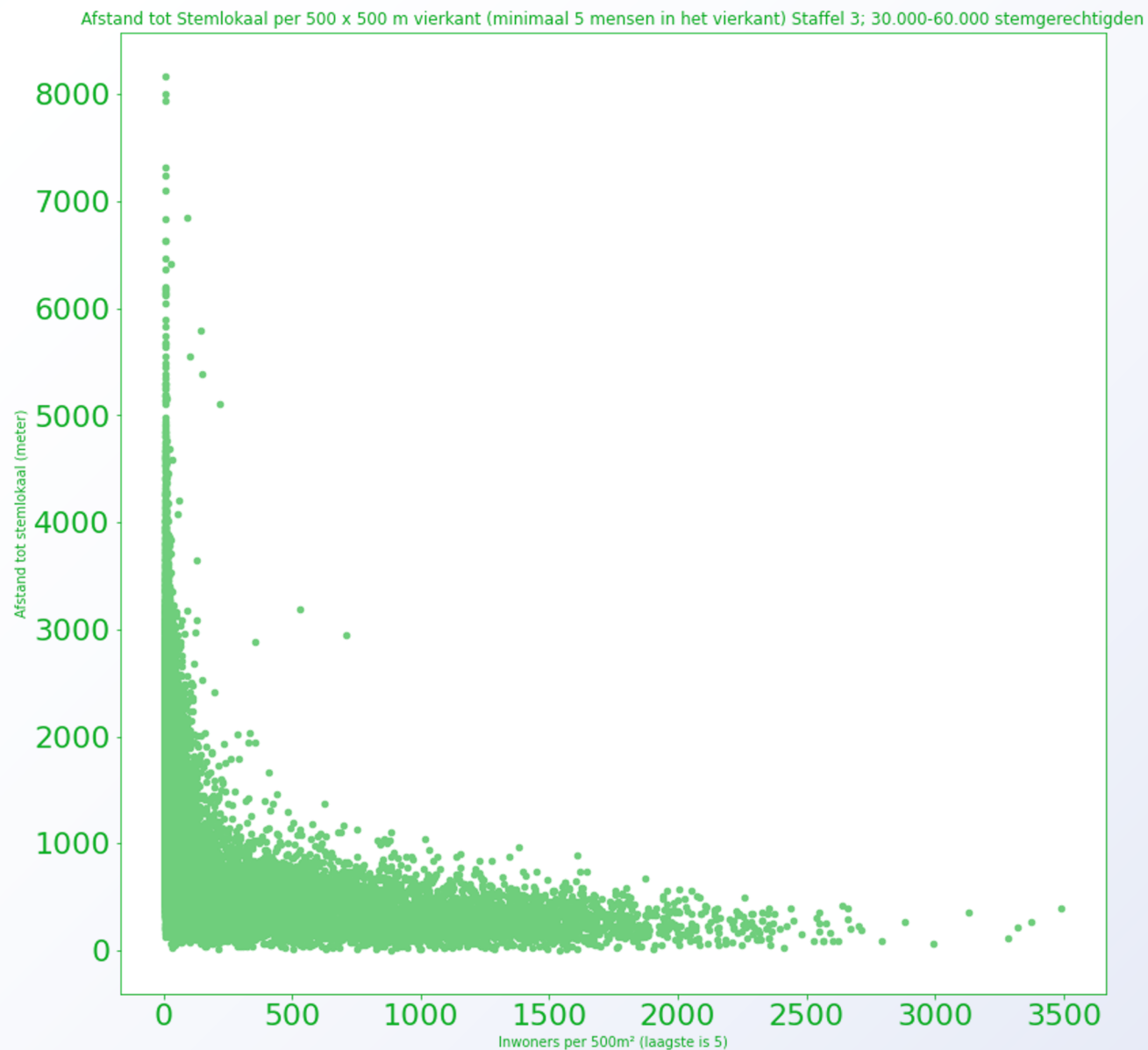
Mediaan

373 meter

Uitzondering lange afstand tot stemlokaal:

Roerdalen Brede school
de Berensprong
8117 meter

> Spreiding stemlokalen categorie 3 (30.000-60.000)

Gemiddelde

430 meter

Mediaan

343 meter

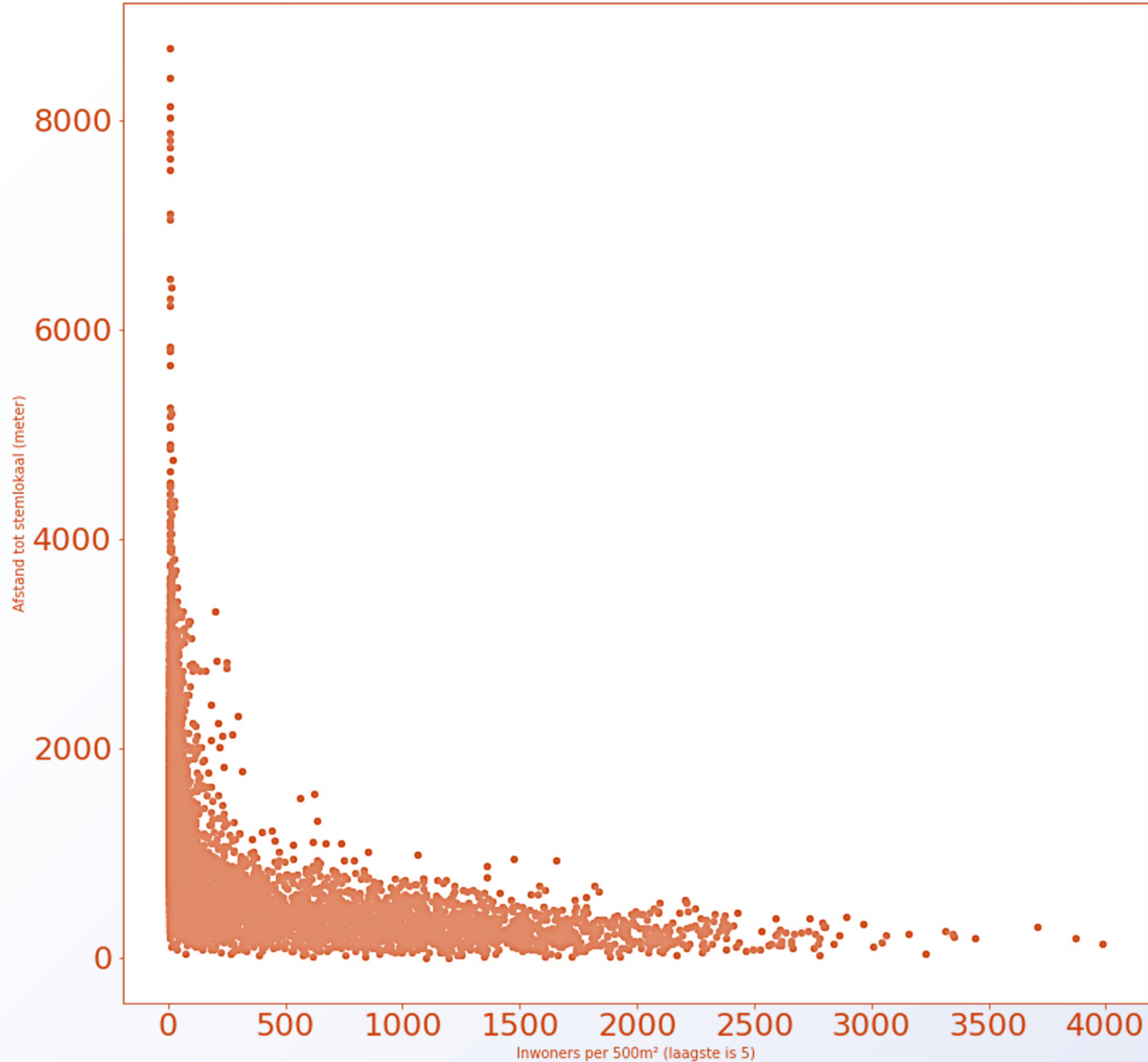
Uitzondering lange afstand tot stemlokaal:

Harderwijk Drive-In P2

8167 meter

> Spreiding stemlokalen categorie 4 (60.000-100.000)

Afstand tot Stemlokaal per 500 x 500 m vierkant (minimaal 5 mensen in het vierkant) Staffel 4; 60.000-100.000 stemgerechtigden

Gemiddelde
386 meter

Mediaan
311 meter

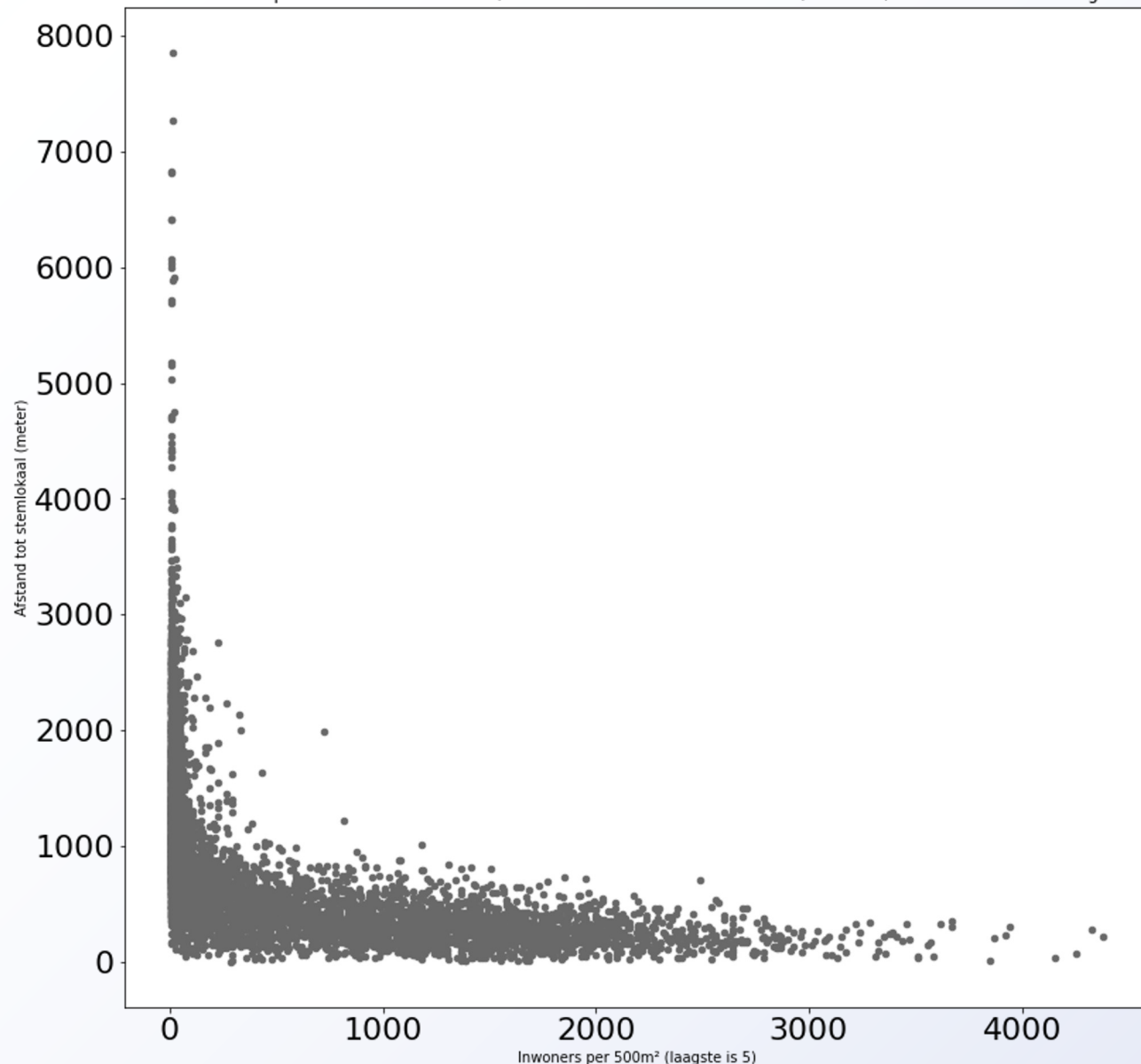
Uitzondering lange afstand tot stemlokaal:

Lelystad Gymzaal
Kindcentrum Warande
8685 meter

Spreiding stemlokalen categorie 5 (100.000 – 350.000)

Afstand tot Stemlokaal per 500 x 500 m vierkant (minimaal 5 mensen in het vierkant) Staffel 5; 100.000-350.000 stemgerechtigden

Gemiddelde

330 meter

Mediaan

285 meter

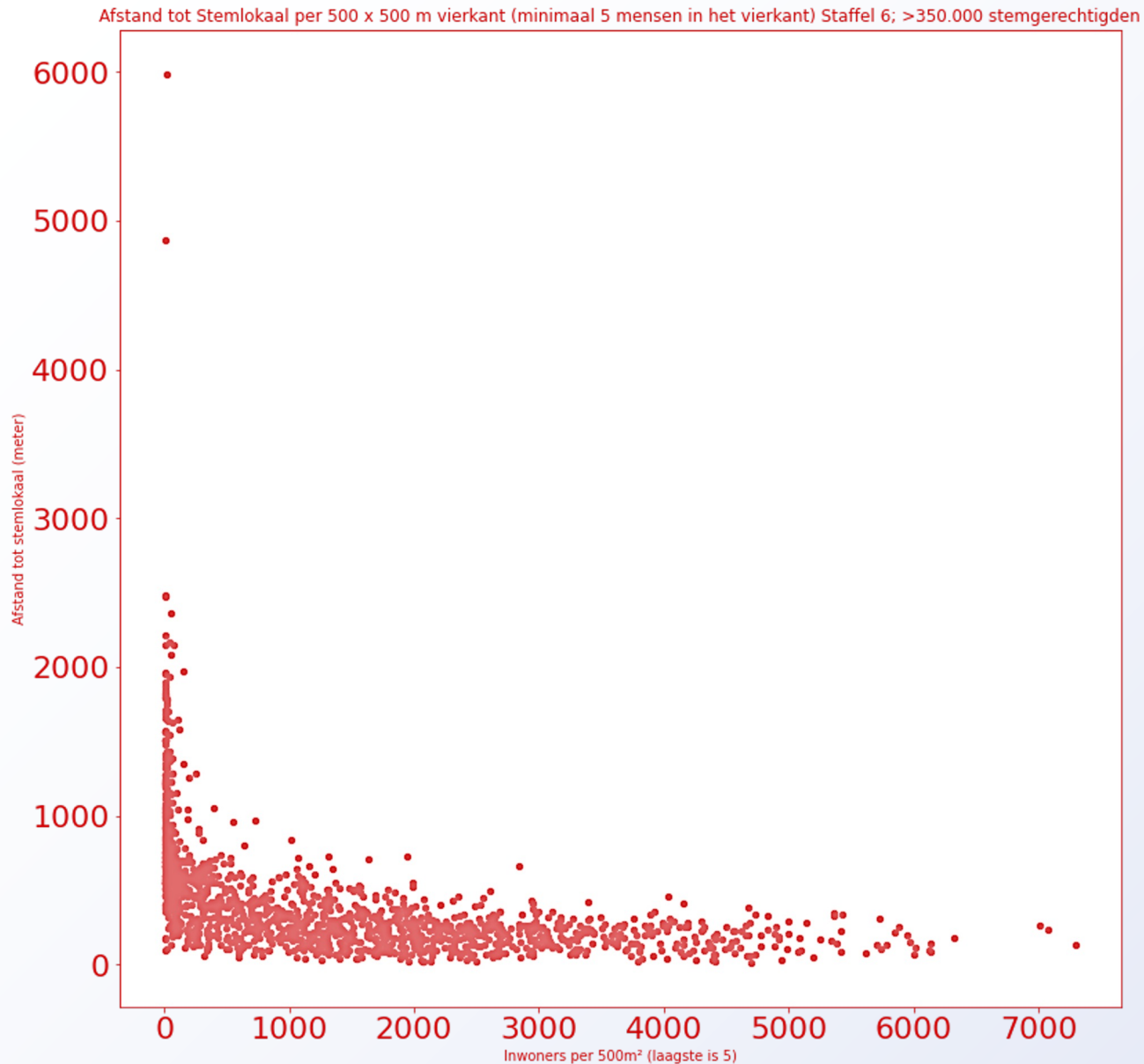
Uitzondering lange afstand tot stemlokaal:

Almere School het Avontuur

7847 meter

Spreiding stemlokalen categorie 6 (> 350.000)

Gemiddelde

228 meter

Mediaan

211 meter

Uitzondering lange afstand tot stemlokaal:

Rotterdam Dorpskerk

5983.140982 meter

Openingsdagen

De hoofdregel is dat op de verkiezingsdag stemlokalen hun deuren openen van 7:30 's ochtends tot 21:00 in de avond. Om de verspreiding van Covid-19 tijdens de verkiezingen klein te houden, zijn tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 extra maatregelen getroffen, waaronder het principe van meerdaagstemmen. In een aantal stemlokalen is het mogelijk om al op maandag 14 en/of dinsdag 15 maart te stemmen.

In totaal waren er tijdens de gemeenteraadsverkiezingen 16,3% van de stemlokalen alle drie de dagen open. De exacte verdeling van openingsdagen van stemlokalen in Nederland is te zien in figuur 5.0. Hieruit valt op dat verreweg de meesten stemlokalen alleen op 16 maart open waren, in totaal 6999. Dat een stemlokaal enkel 14 en/of 15 maart open was kwam weinig voor. In de figuren 5.1 t/m 5.6 zijn de openingsdagen per categorie inzichtelijk gemaakt. Het aantal stemlokalen dat op alle drie de dagen open is ligt in elke categorie tussen de 13,7 en 18,9%, hier zijn dus geen grote verschillen in op te merken.

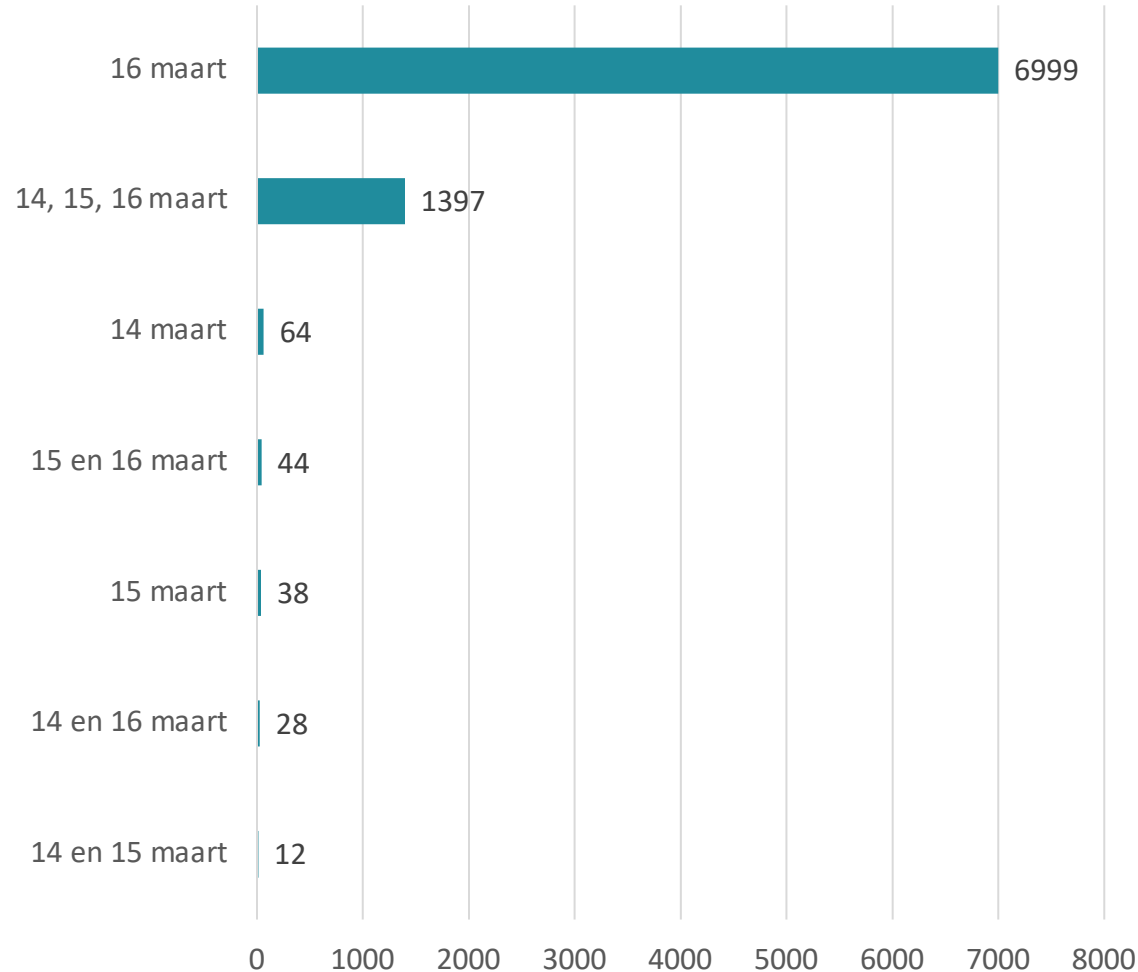
Naast afwijkende openingsdagen, zijn er ook stemlokalen met afwijkende openingstijden, maar dit komt maar in een gering aantal gevallen voor. Per stemlokaal is per geopende dag gekeken naar de openingstijden, en of deze afwijken van de standaardopeningstijden van 07:30 tot 21:00.

Van de totaal aantal stemlokalen dat in Nederland op 14 maart open was, viel 3,0% buiten de standaardopeningstijden. Voor 15 en 16 maart was dit respectievelijk 3,8% en 2,9%. Dit kan komen door bijvoorbeeld bijzondere stemlokalen die gevestigd zijn in een winkelcentrum dat al om 18:00 uur sluit. Ook vroegere openingstijden kunnen voorkomen, zoals bijvoorbeeld in een treinstation. Daarnaast hebben mobiele stembureaus ook vaak afwijkende openingstijden.

De afwijkende openingstijden zijn ook opgesplitst per categorie, hieruit blijkt dat op 16 maart de openingstijden in verhouding het minst vaak afwijken. In de drie grote gemeenten - Amsterdam, Rotterdam en Den Haag - die samen categorie zes vormen, wijken de openingstijden het minst af, minder dan 1%.

Openingsdagen stemlokalen in Nederland

5.0 Openingsdagen stemlokalen totaal Nederland in aantallen

16,3% Stemlokalen zijn op alle drie de dagen open.

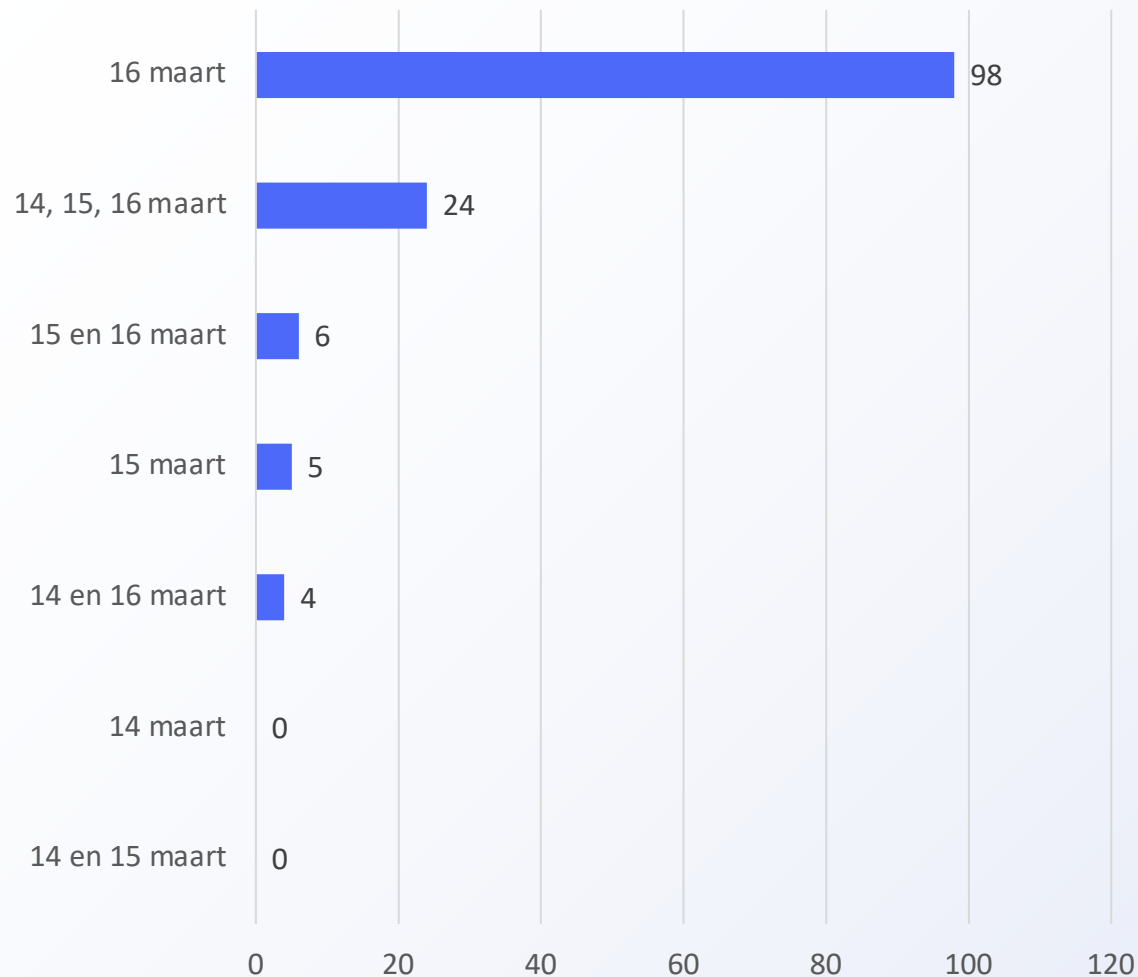
Op **14 maart** valt **3,0%**
buiten de standaard openingstijden

Op **15 maart** valt **3,8%**
buiten de standaard openingstijden

Op **16 maart** valt **2,9%**
buiten de standaard openingstijden

> Openingsdagen stemlokalen categorie 1 (0-10.000)

5.1 Openingsdagen stemlokalen categorie 1 in aantallen

17,5%

Stemlokalen zijn op alle drie de dagen open.

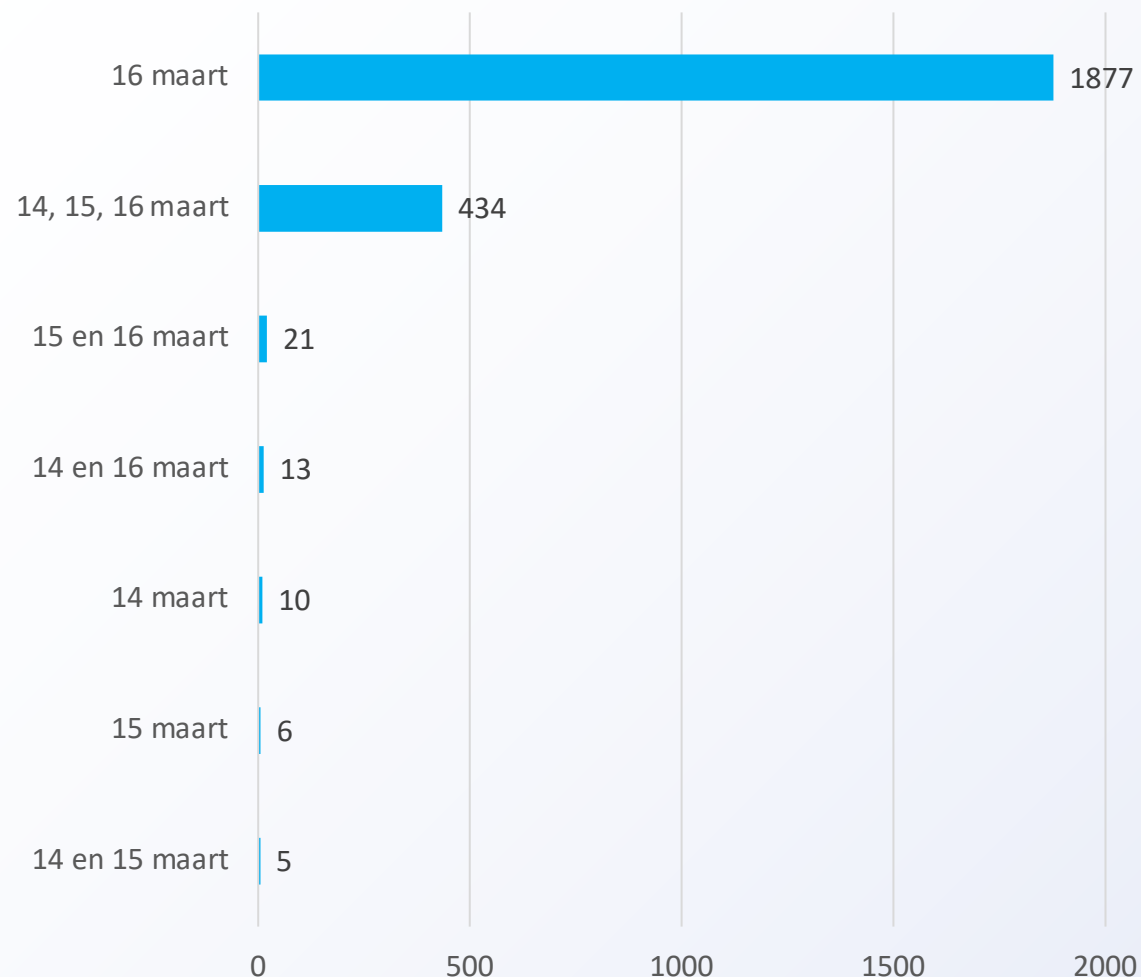
Op **14 maart** valt **0%**
buiten de standaard openingstijden

Op **15 maart** valt **11,4%**
buiten de standaard openingstijden

Op **16 maart** valt **2,3%**
buiten de standaard openingstijden

> Openingsdagen stemlokalen categorie 2 (10.000-30.000)

5.2 Openingsdagen stemlokalen categorie 2 in aantallen

18,3%

Stemlokalen zijn op alle drie de dagen open.

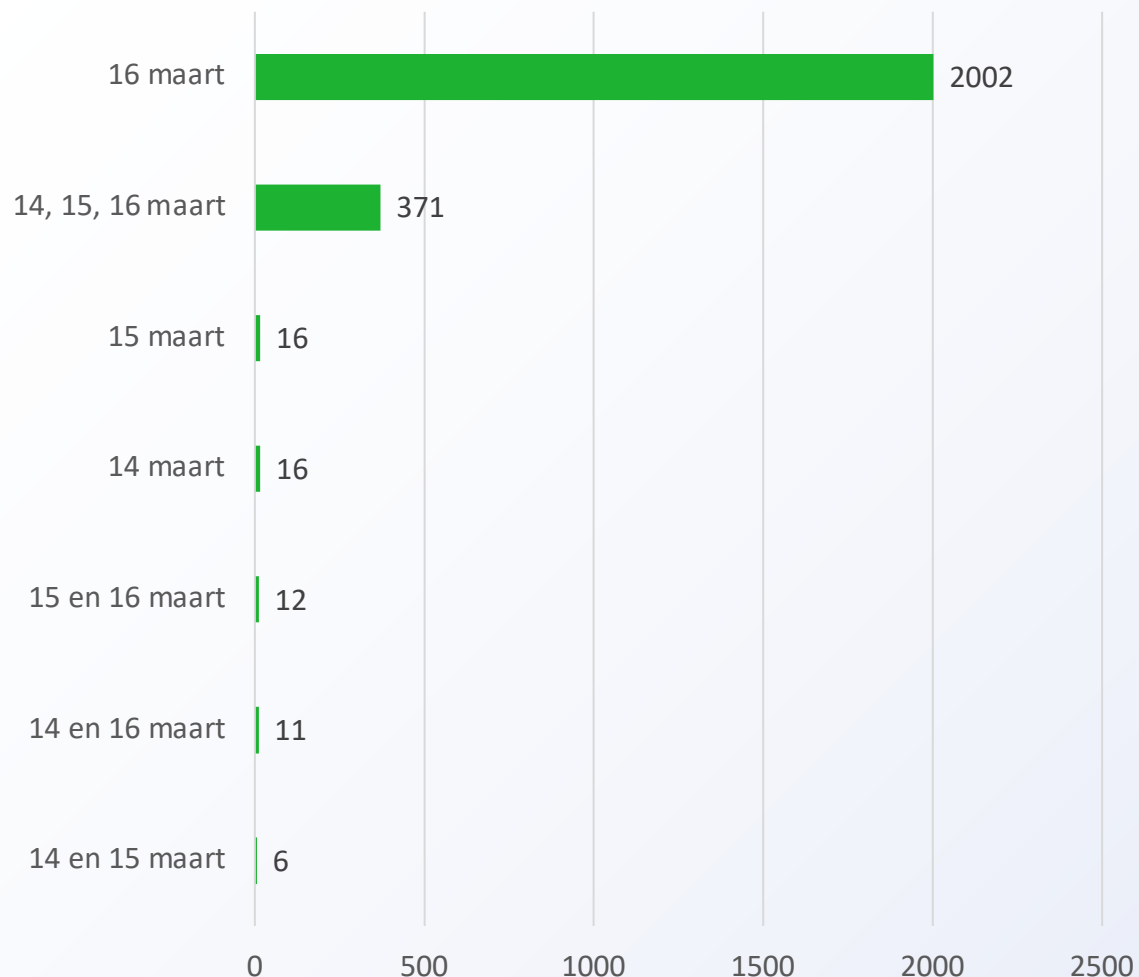
Op **14 maart** valt **3,5%**
buiten de standaard openingstijden

Op **15 maart** valt **3,6%**
buiten de standaard openingstijden

Op **16 maart** valt **4,4%**
buiten de standaard openingstijden

> Openingsdagen stemlokalen categorie 3 (30.000-60.000)

5.3 Openingsdagen stemlokalen categorie 3 in aantallen

15,2%

Stemlokalen zijn op alle drie de dagen open.

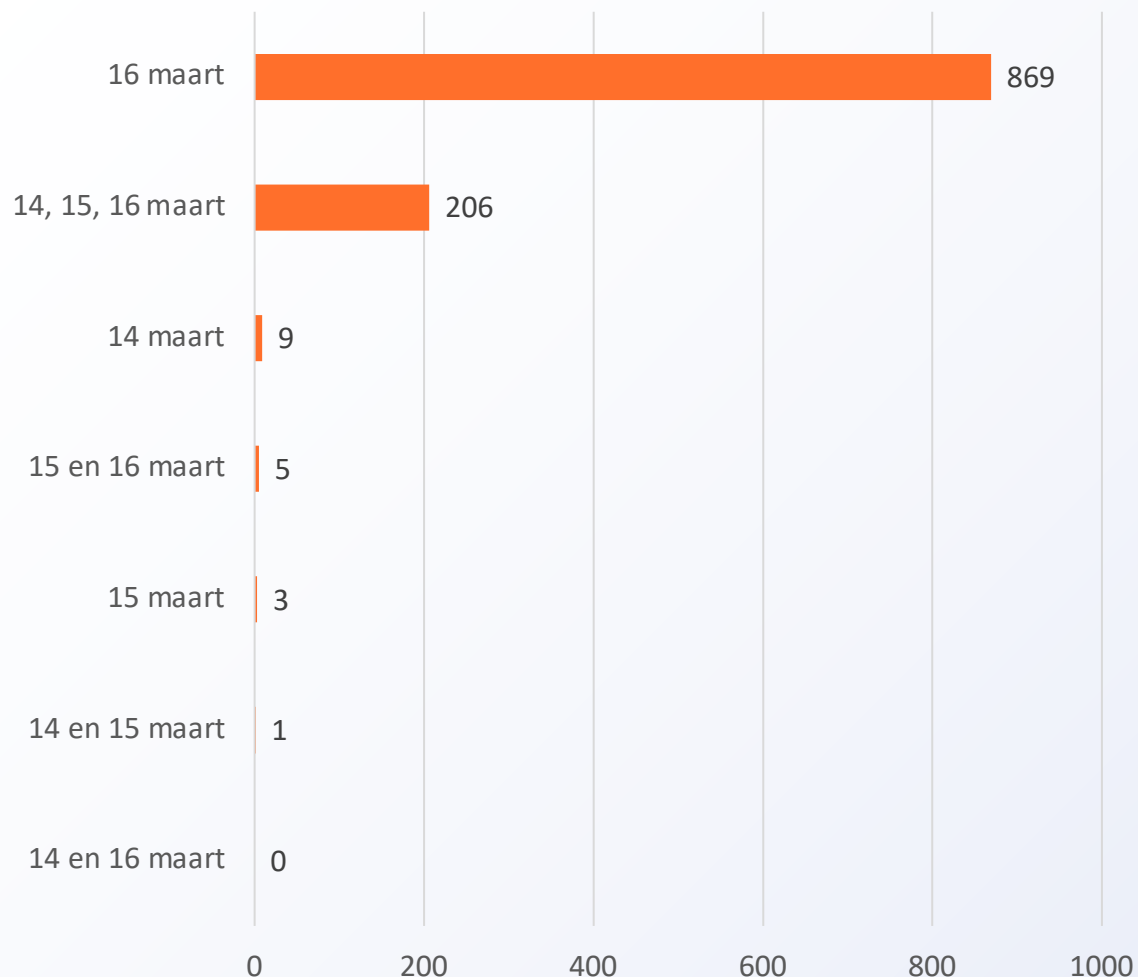
Op **14 maart** valt **3,0%** buiten de standaard openingstijden

Op **15 maart** valt **4,2%** buiten de standaard openingstijden

Op **16 maart** valt **2,8%** buiten de standaard openingstijden

> Openingsdagen stemlokalen categorie 4 (60.000-100.000)

5.4 Openingsdagen stemlokalen categorie 4 in aantallen

18,9% Stemlokalen zijn op alle drie de dagen open.

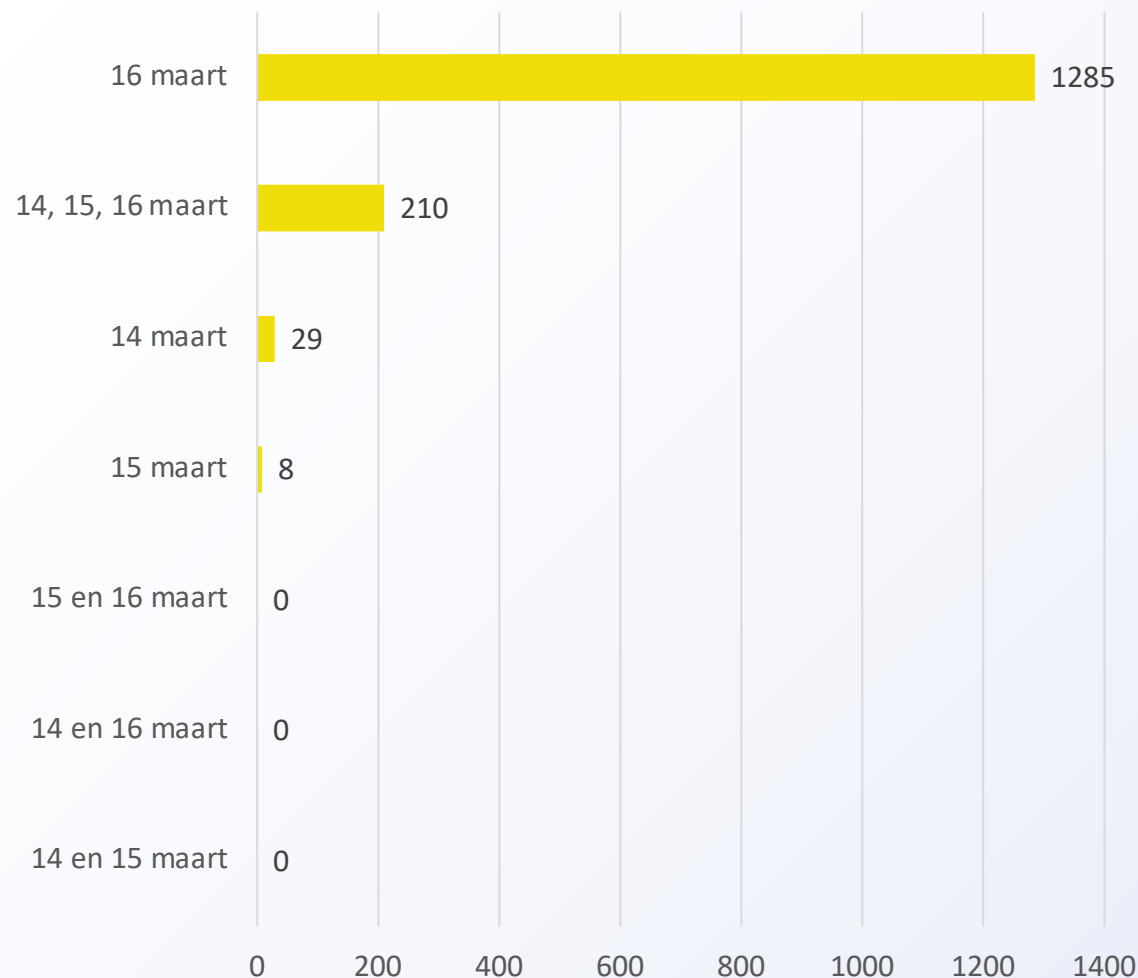
Op **14 maart** valt **1,4%** buiten de standaard openingstijden

Op **15 maart** valt **0,9%** buiten de standaard openingstijden

Op **16 maart** valt **2,7%** buiten de standaard openingstijden

> Openingsdagen stemlokalen categorie 5 (100.000–350.000)

5.5 Openingsdagen stemlokalen categorie 5 in aantallen

13,7% Stemlokalen zijn op alle drie de dagen open.

Op **14 maart** valt **5,4%** buiten de standaard openingstijden

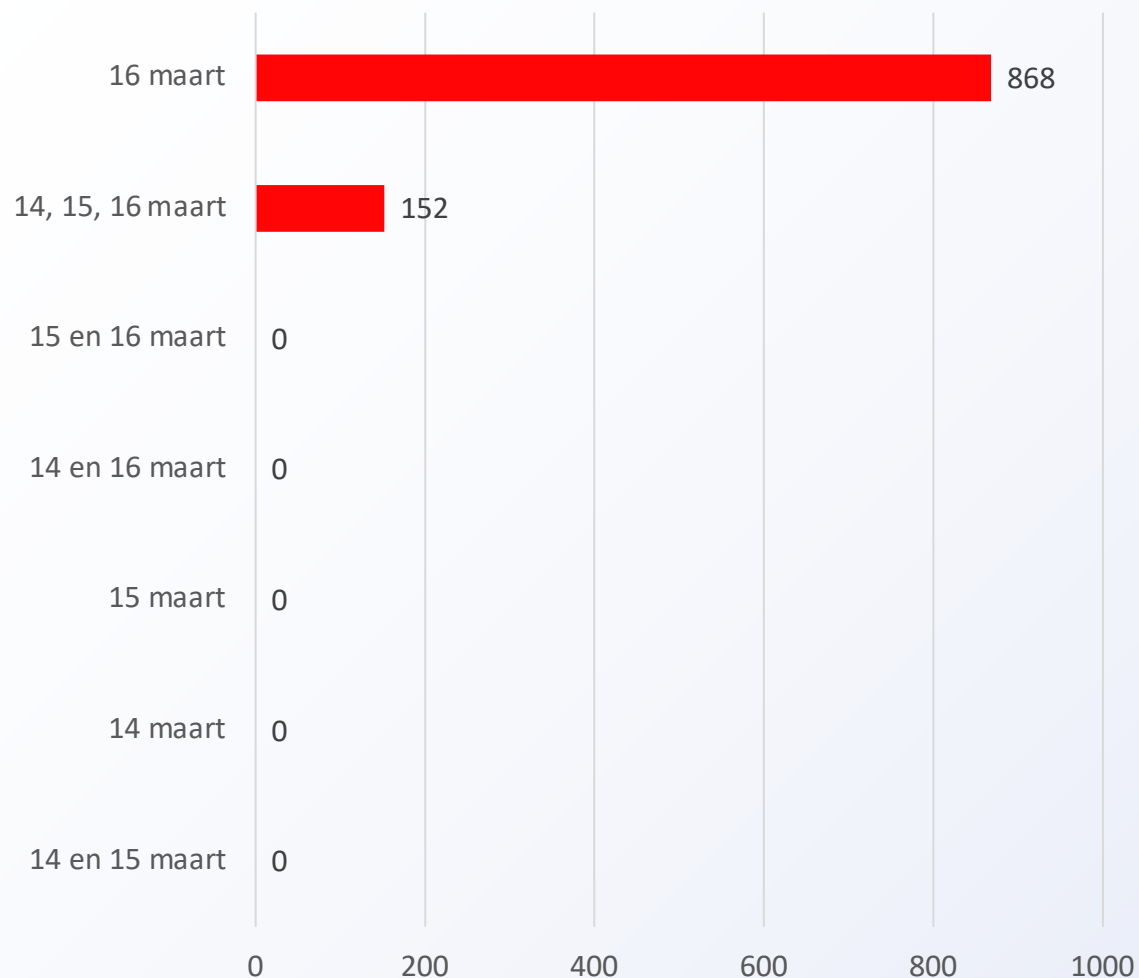
Op **15 maart** valt **7,3%** buiten de standaard openingstijden

Op **16 maart** valt **2,6%** buiten de standaard openingstijden

Openingsdagen stemlokalen categorie 6 (> 350.000)

5.6 Openingsdagen stemlokalen categorie 6 in aantallen

14,9%

Stemlokalen zijn op alle drie de dagen open.

Op **14 maart** valt **0,7%**
buiten de standaard openingstijden

Op **15 maart** valt **0,7%**
buiten de standaard openingstijden

Op **16 maart** valt **0,5%**
buiten de standaard openingstijden